

DARBININKAS

LIV NO. 52

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WED., RUGPIJTIS - AUGUST 13, 1969

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Rumunai mano, kad rusai nedrįs jų sulamdyti

Prez. Nixono vizitas Rumunijai, ypač toks nepaprastai šilas jo priėmimas, ir to šilumo parodymas viešai visam pasauliui pasinaudojant komunikacijos satelitais, politiškai ir ideologiškai Maskvai buvo didelis smūgis. Rumunijos vyriausybės elgesys to vizito proga pasakė Maskvai dar kartą, kad ne komunistinė partija ne komunistinė valstybė neturi būti Rusijos kompartijos ar Rusijos valstybės padalinys.

Šią priklausomybę ar nepriklausomybę ginč, pradėtą Jugoslavijos 1948 m., gilintą kinų ir albanų schizmomis. Maskva bandė radikaliai išrišti ir nutraukti Čekoslovakijos okupacija ir Brežnevo doktrina, bet jau šios vasaros pasaulio kompartijų suvažiavimas parodė, kad Maskva, jei nori, gali būti tik lygus tarp lygiųjų, bet ne visiems privalomas klausyti politinis ir ideologinis centras.

Ceausescu doktrina

Išlydėjęs prez. Nixoną, Rumunijos nepriklausomo socializmo vad. Ceausescu tuojau nuėjo į savo partijos suvažiavimą ir jam penkias valandas pasakojo savo nepriklausomo socializmo teoriją ir praktiką. Toj kalboj buvo išryškinta ir

Suvažiavimas pritarė Ceausescu, pasmerkė Kremliaus politiką

logiškon sistemon sutraukta viskas, ką jis ikišiol yra sakęs ar daręs tvarkydamas Rumunijos - Rusijos santykius ar Rumunijos vadovybę nebuvo užkabinta ne vienu žodžiu, tik vienai Amerikai pasakytas piktas žodis. Tai, žinoma, politinė taktika, bet labai negudri, nes ne rumunų ne kitų vadinamų satelitų tautų šiandien jau nebe galima apgauti. Gal rusus dar ir galima apgaudinėti?

Ceausescu doktrinos pagrindinis stulpas yra pilna nepriklausomybė nuo Maskvos visose srityse: politinėje, karinėje, ūkinėje, ideologinėje ir visur kitur. Suvažiavime pabrėžta, kad "socialistiniams solidarumui" nenusižengta pakviečiant prez. Nixoną Rumunijon. Tai buvo tik praktiškai parodyta Kremliaus taip garsinama "taikingo sambūvio" politika. To dalyko Maskva taip nenori suprasti, bet taip suprato Rumunijos kompartijos delegatai, paskandinę ovacijose savo vadą už pranešimą, kad pernai po Čekoslovakijos okupacijos sudaryta ir apginkluota Rumunijos civilinė gvardija nebus paleista, kad ir

toliau galėtų saugoti kraštą nuo "imperializmo". Niekam nereikėjo aiškinti, kam buvo skirtas imperialisto vardas.

Ar baus Rumuniją? Ikišiol visos Rumunijos "nuodėmės" nesulaukė Maskvos keršto, nors Maskva netiki rumunų deklaracijoms, kad jie ištikimi visiems komunizmo priesakams, nes Maskvai rūpi ne marksizmas - leninizmas, bet imperializmas. Rumunų "nuodėmės" gana didelės: jie nepriima diktavimo Varšuvos pakto vardu; jie sugriovė Maskvos planą integruoti visų satelitų ūkį ir jį pajungti Maskvos kon-

toliai galėtų saugoti kraštą nuo "imperializmo". Niekam nereikėjo aiškinti, kam buvo skirtas imperialisto vardas.

— Komunistai Vietname vėl pradėjo puolimus visame krašte. Didžiausios jėgos sutelktos Saigono erdvėje prie Kambodijos sienos. Amerikiečių "garsialabiai" gi buvo pradėję skelbti, kad komunistai esą nutarę nebekariauti ir taip be niekur nieko, tylomis, užbaigti karą. Gaila, kad per tiek laiko amerikiečiai negalėjo suprasti, kaip tą Vietnamo reikalą galima garbingai sutvarkyti.

— Ispanija gražino Marokui ilgai valdytą Ifni koloniją, dabar iš visų pusių apsupta Maroko teritorijos. Tai 580 kv. mylių žemės gabaliukas ant Vidurinio jūros kranto prieš Kanarų salas. Pirmą kartą tą gabalą Ispanija užvaldė 1476, buvo išvyta 1524, bet jį vėl atgavo iš Maroko 1860 metų sutartimi. Nusikratęs Prancūzijos globos po II Pasaulinio karo, Marokas paprašė Ispaniją iš Ifni pasitraukti. Byla kelis metus buvo Jungt. Tautose, bet kai Ispanijos Franco susirūpino arabų draugyste, Maroko reikalavimas buvo patenkintas.

— Importuoja darbininkus. V. Vokietija yra vienintelė Europoje, kuri plačiai atidarė duris kitų Europos valstybių darbininkams uždarbiauti savo pramonės įmonėse. Didžiausią grupę sudaro italai (347,000), pasuk turkai, graikai ir jugoslavaivai. Ispanai labai sumažėjo, kadangi Ispanijos ūkis pradėjo smarkiai kilti.

— Čekų žvalgybos karininkas per Austriją persikėlė į vakarus ir dabar yra amerikiečių žinioje. Jis atnešęs daug svarbių žinių apie 29 rusų šnipų veiklą Europos kontinente.

— Prez. Nixonas atostogaus Kalifornijoje visą mėnesį, kad galėtų sujungti darbą su poilsiu prie vandenyno. Ten jis nusipirko namus su parkais.

— Astronautai paleisti iš karantino ir pradeda keliauti po kraštą pagarbos ženklų rinkti.

— Honduro-Salvadoro mažasis karas tebėra ant netikrumo ribos, nors Amerikos Valstybių Organizacijos pasiūstai taikos misijai ir pasisekė įkalbėti paliaubas. Paliaubų susitarimas numato karinių pajėgų atitraukimą iš vienos kitos teritorijos, bet Salvadoro kariai vis dar tebėra Hondure. Paliaubas ant abi valstybes skiriančios sienos turi saugoti Amerikos Valstybių Organizacijos atsiųsti kariai, bet šie dar nespėjo visi atvykti ir susiorganizuoti. Susikirtimo priežastis buvo ginčas dėl Salvadoro emigrantam Hondure daromų skriaudų, kaip tvirtina Salvadoro vyriausybė.

Prancūzai nuvertino franką 12,5 proc. Išaldytos kainos, rengia ūkio reformą

Paryžius. — Pereito sekmdienio vidurnaktį įsigaliojo Prancūzijos franko nuvertinimas 12,5 proc. Toks procentas, sakoma, negalys smarkiau sukrėsti kitų kraštų valiutų, kaip antai svaro, vokiečių markės ar JAV dolerio. Pereitą pirmadienį, kada pirmą kartą po franko nuvertinimo atsidarė Europos biržų dury, panika niekur nepasireiškė. Truputį buvo kilstelėjusi tik vokiečių markė, kuri, atrodo, buvo gaudoma norint turimų frankų atsikratyti.

Franko nuvertinimas, bet rimtai organizuotas, buvo seniai reikalingas, bet de Gaulle esant valdžioje tokių sąlygų nebuvo galima pasiekti — jis argantaiškai reikalavo, kad vietoj franko nuvertinimo būtų pakelta vokiečių markės vertė. Vokiečiai nesutiko būti baudžiami už tai, kad jų ūkiniai reikalai buvo geriau tvarkomi negu de Gaulle Prancūzijos.

Prancūzijos užsienio prekybos balansas šiandien yra didelėję bėdoj, nes importas daug

didesnis už eksportą. Mat, prancūzų eksportuojamos prekės savikaina yra brangesnė dėl atsilikusios technologijos ir žemo darbininkų produktyvumo. Franko nuvertinimas turi padėti prancūzų prekėms varžytis tarptautinėje rinkoje su kitų kraštų prekėmis. Bet šitos vienos priemonės neužtenka — reikia gilios ūkinės reformos, kuriai suplanuoti ir su Bendrosios rinkos nariais susiderinti reikia ilgesnio laiko. Pasitariamai jau pradėti.

— Komunistai užima pozicijas Laose

Franko nuvertinimui buvo parinktas labai geras laikas, nes rugpiūtis Prancūzijoje yra visiems atostogų laikas, todėl streikai tą mėnesį praktiškai negalimi. Reformų programai sudaryti tokia rimtis yra labai reikalinga. Vyriausybė turi ryšį su unijų vadovybėmis ūkio reformos planą sudarinėdama.

Savo valiutas tokiu pat procentu nuvertino ir 14 Afrikos valstybių (buv. Prancūzijos kolonijos), kurios priklausė franko blokui, kurių visi rezervai yra Prancūzijos valstybiniame banke, pagrindinė jų rinka yra Prancūzija, toji pat Prancūzija yra svarbiausias jų importo ir ūkinės paramos šaltinis. Su nuvertintu franku suderino savo valiutas šios valstybės: Mauritania, Senegalas, Dramblio Kaulas, Dagomėjus, Togo, Nigeris, Mali, Upper Volta, Kongas (prancūzų), Centrinė Afrikos Respublika, Čadas, Gabonas, Kamerūnas ir Madagaskaras. Alžyras, Tunisas ir Marokas, kaip mažiau Paryžiaus priklausomi, dar neapsisprendė ką daryti.

Jordano karalius vėl organizuoja arabų vyriausybę galvą susirinkimą, kad dar kartą pabandytų išspręsti klausimą, ką daryti su Izraeliu: kariauti ar taiką padaryti?

— Prez. Nixonas paskelbė eilę principų, kuriais remiantis ateity bus tvarkomas pagalbos reikalingų žmonių šelpimas. Vienas iš tų principų yra bent 1,600 dol. metinių pajamų užtikrinimas keturių asmenų šeimai, vienodai visam krašte. Tai programai suorganizuoti reikės poros metų, bet tai yra pagrindinis viso reikalo pertvarkymas gera kryptin, nes ne vien tik pinigai bus dalinami, bet pirmoji eilė bus rūpinamasi, kad dirbti galintieji galėtų darbu pasiręsti ir atitinkamo darbo gauti.

— Chiang Kai-sheko Kinija iš centrinės Taipei radijo stoties pradėjo transliuoti kom. Kinijos jaunimui skirtą kultūrinę programą, į kurią įeina kinų literatūra, filosofija, istorija, menas, ekonomika, politiniai ir socialiniai mokslai bei plati praktiškųjų mokslų sritis. Šešias dienas per savaitę duodamos kasdien dvi paskaitos. Bandoma taisyti tą žalą, kurią padarė Kinijos kultūrai dvejus metus siautėjusi vadinamoji "kultūrinė revoliucija".

Labai prigesus sen. Kennedy prezidentinei žvaigždei, sen. Muskie pradėjo telti asmenis, kad jam padėtų apspręsti su vidaus ir užsienio politikos problemomis, jei kartais atsirastų galimybė bandyti laimėti prezidentūrą.

Privetrė arabus pripažinti R. Vokietija

Bonna. — Paskutinių dviejų mėnesių bėgy staiga ir veik vienu kartu Rytų Vokietiją pripažino šios arabų valstybės: Sudanas, Irakas, Sirija, Pietų Jemenas (buv. Adanas) ir Egiptas. Ir tai yra Maskvos spaudimo vaisius.

Mat, visos jos ginkluojasi, bet vienintelė arabams ginklus pardavinėjanti vieta — Maskva. Sirija, Irakas ir Egiptas rengiasi naujam karui prieš Izraelį. P. Jemenas ir Sudanas, valdomi raudonai nudažytų atriečių nacionalistų, turi budėti su ginklu rankoj, nes už nugaros valdžios tyko kitos grupės. Bebandydamas šilčiau drugauti su Washingtonu, Maskva ginklų davimą arabams buvo pristabdžiusi, dėl to Sirija buvo net Kinijos ginklų ieškoti nubėgusi. Ir Egiptas buvo sunerimęs.

Dabar visai nėra vilties laukti, kad Maskva ardytų santykius su arabais, kurių ginčai su Izraeliu suteikė Maskvai auksinę progą įkurdinti laivyną Viduržemio jūroj ir užimti Anglijos vietą vakarinėje Azijoje (Vid. Rytai). Bet ir šitu, atrodo kritišku, momentu Maskva sumanė šio to naujo iš arabų paprašyti — visos penkos anksčiau paminėtos valstybės buvo priverstos pripažinti Rytų Vokietiją, jeigu vis dar nori ginklų gauti.

Tuo pačiu laiku Ulbrichto režimą pripažino ir Kambodija, kuri padeda komunistam kariauti prieš amerikiečius Vietname. Manytina, kad ir ją kažkokia baimė apėmė, ir jai ką nors Maskva pažadėjo.

Maskvai labai svarbu, kad R. Vokietija prisirinktų galimai daugiau pripažinimų, nes juo daugiau kas ją pripažins, juo lengviau bus kovoti už tai, kad Europoje liktų dvi Vokietijos. O tai nepaprastai svarbu Maskvai, kovojančiai už dabartinių sienų Europoje neliečiamumą.

Kad Maskva surikiavo tas penkias arabų valstybes pripažinti Ulbrichto režimą, oficialiai paskelbė V. Vokietijos užsienio reikalų ministerija.

ti, kad Maskva ardytų santykius su arabais, kurių ginčai su Izraeliu suteikė Maskvai auksinę progą įkurdinti laivyną Viduržemio jūroj ir užimti Anglijos vietą vakarinėje Azijoje (Vid. Rytai). Bet ir šitu, atrodo kritišku, momentu Maskva sumanė šio to naujo iš arabų paprašyti — visos penkos anksčiau paminėtos valstybės buvo priverstos pripažinti Rytų Vokietiją, jeigu vis dar nori ginklų gauti.

Tuo pačiu laiku Ulbrichto režimą pripažino ir Kambodija, kuri padeda komunistam kariauti prieš amerikiečius Vietname. Manytina, kad ir ją kažkokia baimė apėmė, ir jai ką nors Maskva pažadėjo.

Maskvai labai svarbu, kad R. Vokietija prisirinktų galimai daugiau pripažinimų, nes juo daugiau kas ją pripažins, juo lengviau bus kovoti už tai, kad Europoje liktų dvi Vokietijos. O tai nepaprastai svarbu Maskvai, kovojančiai už dabartinių sienų Europoje neliečiamumą.

Kad Maskva surikiavo tas penkias arabų valstybes pripažinti Ulbrichto režimą, oficialiai paskelbė V. Vokietijos užsienio reikalų ministerija.

V. Vokietijos Kancleris Kiesinger lankėsi Washingtone ir davo prez. Nixono pažadą, kad derybės su rusais nebus padaryta Vokietijoje skriaudžiančių pažadų.

Izraelio premjeras Golda Mair rengia kraštą rinkitrus būsiantiems parlamento rinkimams. Atrodo, kad ji dar yra didžiausias Izraelio politinis autoritetas.

— Izraelis vėl daužė Jordano Ghor kanalą, vienintelį Jordano vandens šaltinį pajordanio laukams — daržams drėkinti. Tai buvęs kerštas už sulaužymą neseniai privačiai padaryto susitarimo, kad iš Jordano nebus užpildinėjami susitarime numatyti Izraelio civiliniai objektai.

Italijoje tik vienos partijos vyriausybė

Roma — Buvęs premjeras Rumor pristatė parlamentui tik vienu krikšč. demokratų vyriausybę, nes suskilę socialistai dar nepajėgė apsispręsti ką toliau daryti. Jie suskilo, nes viena jų grupė parėmė jį jungti vyriausybę ir komunistus.

Kaip buvo su socialistais sutarta iš anksto, vyriausybė gavo iš jų tiek balsų, kiek reikėjo jai patvirtinti. Rumor pažadėjo vesti buvusios koalicijos vidaus politiką, gi užsienio politikoj lieka sena linija dėl santykių su Nato, bandys megzti diplomatinis santykius su Kinija. Jis savo komunistais susitarimo jis tuo tarpu nemato, nes jų pažiūra apie demokratiją tuo tarpu nesuderinama ne su socialistų ne su krikščionių demokratų pažiūromis.

Britai atiduoda rusam šnipus

Londonas. — Už vieną britų turistą, per naivumą Maskvoj pakliuvusį į čekistų nagus dėl kelių lapelių, rusai išgavo iš britų du labai žymius savo šnipus, turėjusius ryšių su Amerikoj pačiuptu, vėliau už U-2 lakūną Powers atiduotu pulk. Abeliu. Britas jau paleistas ir atvežtas į Angliją, bet šnipai išvyks Rusijon ruđenį, kai rusai išpildys kitus pažadus.

Britas Gerald Brooke buvo pagautas ir nuteistas kalėti 5 metus 1965 už rastos antiso-vietinius lapelius, kurių jo vadovautai studentų ekskursijai į davę rusai emigrantai.

Rusam atiduodami šnipai yra amerikiečiai Morris ir Lola Cohen, pabėgę 1954 į Angliją ir ten pasivadinę Peter ir Helen Kroger. Jie priklausė labai svarbių rusų šnipų grupei, pagauti 1961 ir nuteisti 20 m. kalėti. Pabėgo Anglijon tada, kada New Yorke buvo sugautas pulkininkas Abelis ir pas jį rasta jų fotografija.

Pro statistikų linijas prasimuša grubi tiesa

Liepos 25 d. sovietinė statistikos įstaiga Lietuvoj paskelbė įprastinį pluoštą duomenų apie planų įvykdymus per pirmąjį šių metų pusmetį. Duomenų skelbimo būdas tebėra toks pats, kaip visada, o tai reiškia, kad skelbiamas tik labai miglotas vaizdas. Tik vienas kitas skaičius šį tą apčiuopiamiau terodo.

Darbininkų ir tarnautojų skaičius šį pusmetį buvęs 1,20, 000. Jų atlyginimas vidutiniškai pakilęs 5 nuosimčiais, bet koks tas atlyginimas yra iš viso — statistikos įstaiga nesirūpina prasižinti... Vietoj to rodo į indėlius taupomose kasoje: jie padidėję 10-čia nuosimčių per pusmetį ir dabar pasiekė net 482 milijonų sumą. Išidėmetina, kad tai visų gyventojų santaupos. Jeigu tau po tik tie, kurie dirba, o tokių esą 1 milijonas ir 120 tūkstančių, tai tų santaupų vidutiniškai kiekvienam išėitų apie 430 rublių. Nepamirština, kad tai maždaug 25 metų santaupos! Tiesa, dabar santaupos jau kiek greičiau augančios: vien per šį pusmetį jos paaugusios 10 nuosimčių, tai yra, maždaug 44-riais mil. rublių. Tad šių metų taupymo vidur-

Kiek Lietuvoje žmonės sutaupo, kiek išleidžia maistui, ap- rangai, kiek gauna stipendijų?

kis išeina 39 rubliai, arba po pusseptinto rublio (maždaug keturių svarų sviesto kaina) kas mėnuo...

Verta sustoti ir ties tokiais duomenimis, kaip šie:

“Valstybinės ir kooperatinės prekybos, turint galvoje ir visuomeninį maitinimą (t. y., valgyklas, restoranus, E.) mažmeninė prekių apyvarta per pirmąjį pusmetį buvo 936 milijonai rublių. Be to, parduotai produktų, supirkū iš kolūkiečių... už 7 mil. rublių”.

“Buitinio aptarnavimo įmonėms suteiktą gyventojams buitinių paslaugų už 27,6 mil. rublių”... Vadinasi, iš viso per pusmetį Lietuvoj žmonės išleido maistui, aprangai (įskaitant ir pasipuošimą), namų apyvokos reikalams (neįskaitant buto, elektros, dujų, telefono išlaidų) beveik 972 mil. rublių, arba vidutiniškai po vieną rublį 75 kapeikas vienam asmeniui kasdien. (Pietų kaina valgykloje svyruoja — pagal rūšį — nuo 60 kapeikų iki pusantro rublio, žinoma, be alkoholinių priedų).

Suprantama, kad gana daugelis iš “naujosios klasės” išleidžia po žymiai daugiau. Tad žymiai didesnis kiekis gyven- tojų turi išsiversti žymiai mažesnėmis išlaidomis, negu statistikinis vidurkis.

Kitą vietą pabrėžiama, kad “Praėjusiais mokslo metais stipendijas gavo 47 tūkstančiai aukštųjų mokyklų studentų, technikumų ir kitų specialiųjų vidurinių mokyklų moksleivių”, o toliau pažymėta, kad tase mokyklose mokėsi iš viso 118,7 tūkstančių žmonių. Atseit, stipendijas gavo tik 39 su puse nuosimčio tų studentų ir moksleivių, o ne “beveik visi”, kaip neretai mėgstama pasididžiuoti. Be to, kaip iš kitų šaltinių matyti, stendija stipendijai nelygu. Žymi dalis stipendijų (jei ne visai visos) ir da-

bar primena nuo senų laikų studentijoje populiarią patarlę, anot kurios “stipendija paeina iš žodžio stipiti”...

Nesukėlė stebuklų nė vadinamoji Kosyginio reforma pramonės įmonėse. Skelbia, kad jau 381 pramonės įmonė Lietuvoj dirbusi pagal Kosyginio instrukcijas. Tose įmonėse buvę pagaminti 88 nuosimčiai visų gaminių. Kiek įmonių tebedirbo senoviškai, nėra nurodyta, tik savaime aišku, kad jų buvo arba visiškai nedaug, ar jos smulkios, jeigu jose pagaminta tik 12 nuosimčių visos gamybos.

Įdomu tai, kad tase naujiškai veikiančiose įmonėse, kur atlika 88 nuosimčiai visos gamybos, pelno gauta tik 89 nuosimčiai viso pelno. Atseit, 12-kai nuosimčių gamybos

teko 11 nuosimčių pelno. Lyginant senoviškai veikiančias įmones su naujiškai susitvarkiusiomis, išėitų, kad pastarosios buvo apie 10,3 nuosimčių pelningesnės. Bet, būdamos stambesnės ar geriau už tas mažasias sutvarkytos, gal jos ir be Kosyginio reformų būtų už kitas pelningesnės?

Panašus vaizdas ir su darbo našumu. Apskritai darbo našumas pramonėje padidėjęs 7,9 nuosimčiais, o “reformuotose” įmonėse — 8,1 nuosimčiais; gamybos apimtis apskritai pakilusi 65-kiais nuosimčiais, “reformuotose” įmonėse — 68-niais. Atseit, tase “senoviškai veikiančiose” įmonėse darbo našumas turėjo būti irgi pakilęs 6,43 nuosimčiais, o apimtis 43-mis. Žinoma, tai mažesnis šuolis, negu reformuotose įmonėse, bet nėra įrodymų, kad šios mažosios įmonės geriau veiktų, jei ir būtų “sukosyginintos”... (ELTA)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Franas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-8434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė Lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies Lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRŪŠIO Real Estate, Insurance. Aprodūmas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421, VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 80-30 1/2 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvių atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 iki 97.9 mg. F.M. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Dr. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezyz, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

NĖ VIENO VIEŠO ŽODŽIO PRIEŠ PADORŲ LIETUVŲ

Į laisvę Nr. 45 (82) numerio medžiaga suorganizuota pagal vieną idėją — Lietuvos laisvės veiklą, tos veiklos artimiausiu uždaviniu, reikalingas organizacines reformas. Ši idėja buvo svarstoma Los Angeles LF Bičiulių 1968 suorganizuotose diskusijose. Ten turėti pranešimai, diskusijų mintys ir išvados yra didžioji šio “Į Laisvę” numerio dalis.

SPAUDA

kamai tą rolę vykdę Altas ir Vlikas dabar daros nebepajėgūs. Altas nebepajėgia atstovauti platesniui dinamiskesniam sluoksniui, nei surasti konkretesnių laisvės kovos uždavinių. Vlikas yra apsunkintas gausiu skaičium negyvų ar maža gyvų organizacijų — be žmonių, ypačiai be darbu tinkamų žmonių.

Nurodomų faktų negalima paneigti ir išvadom negalima nepritari — kiek jos reiškia atsinaujinimo, suaktyvėjimo,

progų išnaudojimo, naujų žmonių įtraukimo siekimą. Negalima nepritari ir siūlomai taktikai — nesiskubinti savo strateginius planus atidengti priešui, taigi spaudoje ne viską diskutuoti. Negalima nepritari siūlomam lietuvių su lietuviiais santykiu: “nė vieno, ypač viešo žodžio, nukreipto prieš padorų lietuvi, kad ir kartais nesutinkančių su mūsų galvojimu bei įsitikinimais”.

Tačiau tuos laisvinimo veiklos sumanymus bei projektus skaitydamas, pasigendi dar vie-

Žibutė Nida Brinkienė (vidury) Rezoliucijom Remti Komiteto naujoji kasininkė su kitais tos organizacijos darbuotojais. Iš k. — J. A. Petrauskas, buvęs kasininkas, L. Valiukas — pirm., Z. Brinkienė, J. Jodelienė ir J. Jodelis.

APIE LIETUVĄ PEPINGO SPAUDOJE

“Naujieji carai — visų tautybių Sovietų Sąjungoje bendras priešas”... Taip pavadin-tas straipsnis yra ne kokiame rytinėse Europos egzilų laikraštyje, o kraštutiniausių komunistų žurnale, būtent, Peking Review (Nr. 27, 1969 liepos 4). Tai kinų komunistų pačiame Pekine leidžiamas politinės propagandos žurnalas, išėinas ang-lų, prancūzų, ispanų, japonų ir vokiečių kalbomis.

Straipsnyje yra primenama, kad apie pusę Sovietų Sąjungos aprėptų gyventojų yra, kaip sako, “mažuminės tautybės”.

Tvirtina, kad visos tos tautos naujųjų Kremliaus “carų” tiek persekiojamos, kad jau imančios netekti kantrybės. Ta prasme yra užsiminimas ir apie Lietuvą. Būtent:

“Pastaraisiais metais tautinės mažumos Baltijos pakraščio sąjunginėse respublikose, tokiose kaip Lietuva ir Estija,

buvo suorganizavusios įvairių susirinkimų ir išleidusios leidinius, griežtai protestuojančių prieš išsigimusios sovietinių revizionistų kiliškos fašistinės valdymą”... Lietuva ir Estija prieš Maskvą protestuojančiųjų tarpe šį kartą minima greičiausiai todėl, kad iš ten kaip tik buvo kilę protesto memorandumai: Estijos (ar Estijos gyvenančių) “technokratų” vardu pasirašytasis ir Lietuvos žydų. Todėl ir kalba apie “tautines mažumas sąjunginėse respublikose”. Kitu atveju Pekingo komunistai nesivaržė vadinti Baltijos kraštus stačiai naujųjų Kremliaus “carų” pavergtomis kolonijomis... Kiekvieni atveju, Pekingo komunistai ėmėsi uoliai užtarti visus. Sako:

“Nauji Sovietijos carai revizionistai, kurie negirdėtai persekiojo visų tautybių žmones Sovietų Sąjungoj, turi drąsos (nukelta į 4 psl.)

Lietuvos byla turi būti iškelta JT

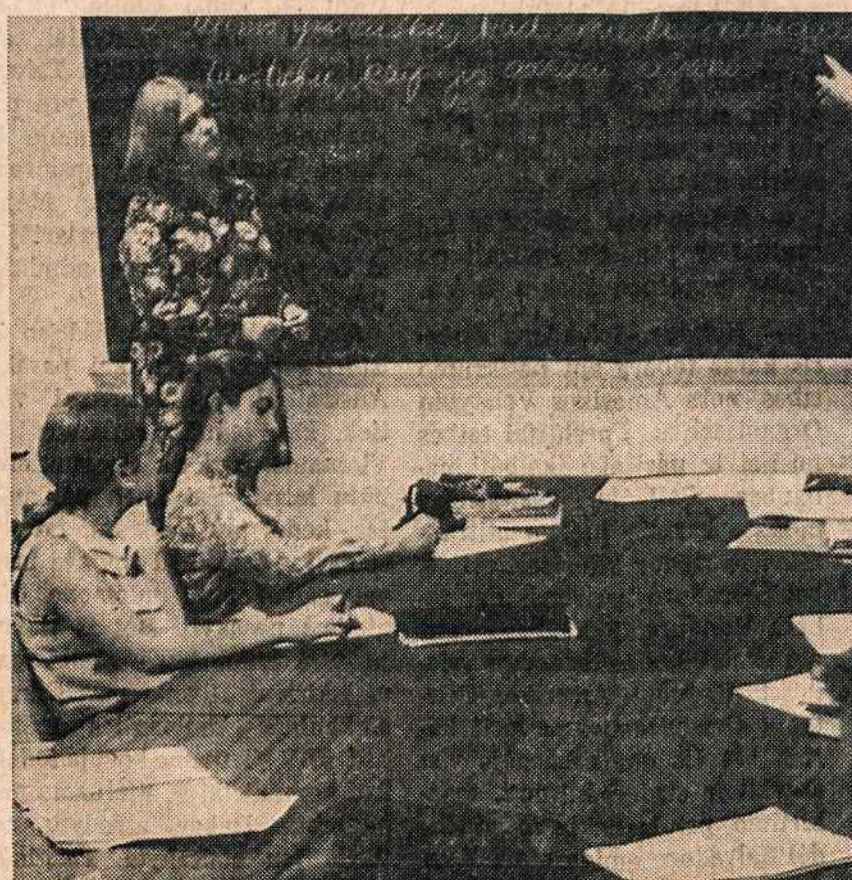
Rezoliucijom Remti Komitetetas siekia savo galutinio tikslo. — Į šį žygį įsijungė šiomis dienomis šeši gubernatoriai ir eilė kitų įtakingų amerikiečių.

Krašto administracija mūsų pusėje

Dabartinė krašto administracija yra tam reikalui palanki. Rezoliucijom Remti Komiteto nariais yra net JAV-bių prezidentas Richard M. Nixon, viceprezidentas Spiro T. Agnew ir eilė kitų administracijos pareigūnų. Dialogas tuo klausimu jau seniai užmezgtas su atitinkamomis administracijų institucijomis: vedami pasitarimai ir žodžiu ir raštu. Visas reikalas yra stadijoje, kada negalima viešai nei kalbėti nei rašyti. Tai yra tylus ir intensyvus darbas, kurio rezultatus pamatysime tik po kurio laiko. Sudėtingiem klausimam nėra paprastų ir skubių sprendimų. Rezoliucijos pravedimas Kongrese užtruko apie 6 metus, atrodo, kad antras žingsnis tiek daug laiko nepareikalau.

Komitetas laukia talkos ir paramos

Kiekvienoje organizacijoje yra “pavargstančių” ir išeinančių į “pensiją”. Šis vienas nėra išimtis. Turime naują kasininkę — Žibutę Nidą Brinkienę. Tai viena iš jaunosios kartos veikėjų. Iš profesijos yra inžinierė, dar nesulaukusi 30 metų amžiaus. Į vadovybę vicepirmininku įsijungė Avo Piirisild (estas), taip pat inžinierius. Visas darbas pareikalauja daug finansinių išteklių. Vienas kontaktas su žymiu ir įtakingu amerikiečiu kainuoja tarp 2-3 dolerių. Tokių asmenų turime šimtus. Visais reikalais rašyti: Rezoliucijoms Remti Komitetetas, Post Office Box 75893, Los Angeles, California 90005. IT.

Lituanistikos pamoka Forhamo universitete. Lektorius V. Čižiūnas. Nuotr. V. Maželis

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS

Garantuotas laikrodžių taisymas

Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pulkūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe

REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

PARDUODAMA VAISTINĖ

įsteigta prieš 40 metų, tas pats savininkas, patalpos 30x55, vėsinamos, 40 Rx, 85,000 dolerių metinė apyvarta, geros galimybės, investuota 30,000 dolerių. Savininkas pasitraukia iš biznio, — parduos pigiau negu verta. Laukia pasiūlymų. POTTER, 9305 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. (212) VI 9-6020

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JUROS PLIAŽO
— GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 minutės pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir priima svečius. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, Osterville, Cape Cod, Mass. 02655; telef. 428-8425 — Mrs. Marija Jansonas.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

DARBININKAS

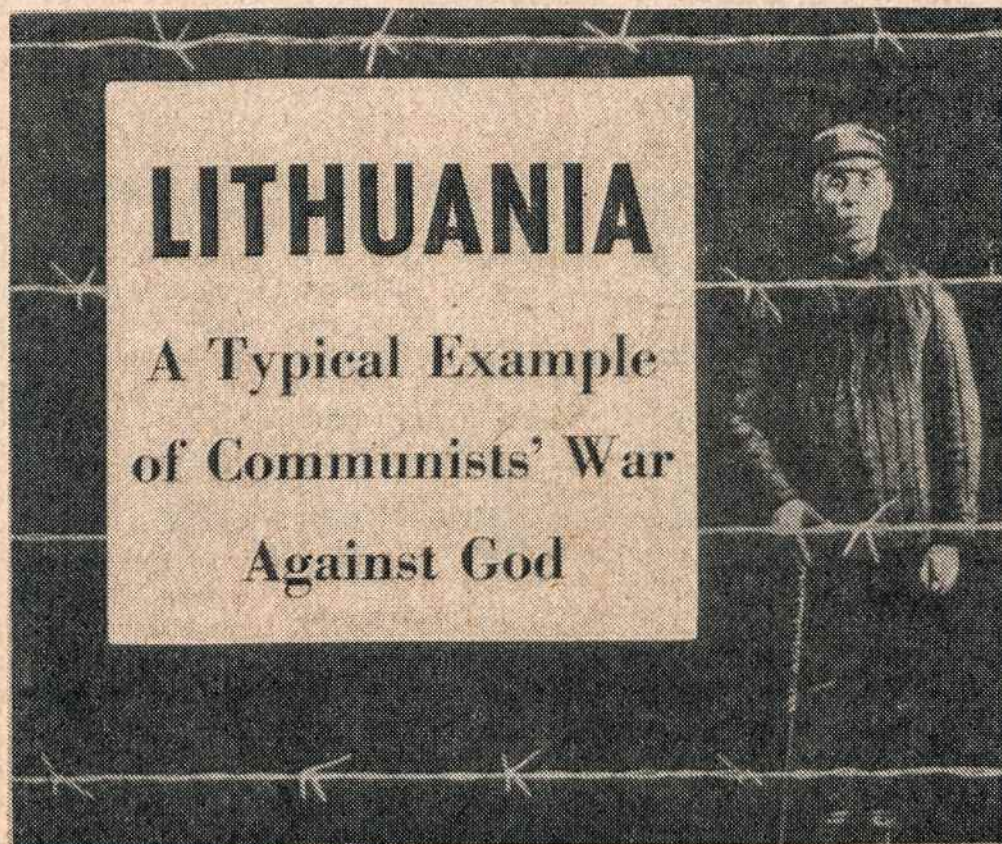
910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taso savo nuožūra. Nenaudoti atspalniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Komunistų vergija stiprina Vakarų ignorancija

Kovai prieš ignoranciją laikraštis "The Immaculate" skyrė specialų numerį, kuriame gausu lietuviškos medžiagos

Vinjetė staipsniui apie Lietuvą "Immaculate" žurnale.

Šalia juodosios, kyla ir etninė jėga

Kyla iš protesto, kad valstybės kova su skurdu tesirūpina tik viena beturčių dalim — juodaisiais

Kai juodoji jėga prašneko apie savo reikalavimus; kai prašneko ir studentų jėga, mėgina šnekėti ir baltoji beturčių jėga, čia vadinamos etninės grupės (nors labiau tiktu jas vadinti tautinėm grupėm). Juodoji ir studentų jėgos ne tik prašneko, bet ėmėsi ir smurto savo reikalavimam laimėti. Taip toli etninė jėga nėra nuėjusi. Ji tik kalba. Bet jos kalbas yra atkreipęs dėmesį "The Wall Street Journal". "Darbininko" skaitytojas atsuntė redakcijai to dienraščio pirmo puslapio informaciją, pavadintą "Ethnic Power", kur kalbama apie baltuosius etninių grupių beturčius.

Etniniai beturčiai apiešti: Informacija labiausiai kreipia dėmesį į paskutiniu metu Pittsburghe aikštėn iškilusius reiškinius. Esą slaptae susirinkime kalbėjo John Pankuch, 73 metų, slovākų tautinės sąjungos pirmininkas. Sąjunga turi 30,000 narių ir jos centras Pittsburghe. Jos pirmininkas kalbėjo, kad jo tautiečiai jaučiasi labiau apiešti už juodusius. "Nors baltųjų beturčių yra daugiau nei juodųjų, bet labai mažai kas nubyra baltiesiems. Baltieji turėtų gauti tokią pat dalį kaip ir juodieji".

Kas tie baltieji beturčiai: Tie mažų pajamų baltieji esą daugiausia trečia karta, kilusi iš Europos imigrantų — lenkų, vengrų, ukrainiečių, kroatų, čekų, slovākų, italų, vokiečių (lietuviiai čia nesuminėti). Amerikos lenkų sakalų pirmininkas Pittsburghe Walter J. Laska teigė, kad jo organizacijos narių metinės pajamos esančios tarp 5 ir 6 tūkstančių. Bet žymi dalis esanti ir tokių, kurių pajamos yra mažesnės nei 3,000, vadinasi, žė-

Pavertę Tautų Savaitę, dešimtoji, šiemet praėjo, kaip ir anksčiau, nepastebėta liberalų spaudos. Daugiau dėmesio susilaukė katalikų sluoksniuose. Kai kurie vyskupai paskelbė specialias pamaldas. O "The Immaculate" laikraštis, leidžiamas "Conventual Franciscan Friars" (Kenosha, Wis.) birželio - liepos numerį, mus pasiekusį V. K. dėka, 60 puslapių, skyrė išimtinai komunistų pavergtom Bažnyčiom.

IGNORANCIA talkina komunistams:

Kad komunistas galėjo pavergti milijoną žmonių, laikraštis šalia žmogiškosios jėgos ižiūri ir diabolinę, velnišką jėgą.

Antra jo išplitimo priežastis — kad Vakarai nieko nedaro prieš ateistinę tiranijos pavergimą. Visai nieko. Ne tik nieko nedaro jai sulaukyti, bet priešingai: "Mes esame padarę sinami pavergtus žmones užmiršti, nes kitaip mes esą pakensksime vadinamajai "taikai".

"Oficialiai — mes uždarome savo akis, savo ausis ir savo sąžines nuo vergijos, kuri yra anapus sienos, anapus geležinės uždangos; uždarome nuo žmonių, kurie vergiją turi pakelti, nes — jei mes kreipsime daugiau dėmesio į tuos žmones ir į tas sąlygas, mes galime tiesiog sukresti butęlius, sudinaminti, kas juose yra ir kas iš vidaus išmuštų kamščius. Mūsų dabartinė politika siekia komunistinius kamščius sustiprinti — ne juos atleisti".

Trečia — "viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl komunistam taip sekasi vykdyti sąvą piktą pasaulio pavergimo planą, yra ignorancija (Vakaruose)". Tos ignorancijos dėka kuriamos teorijos ir mitai, kurie pateisintų Vakarų neveikimą arba veikimą komunistų naudai.

Šitąp žiūrėdamas į komunistų sėkmes, laikraštis ir duoda gausiai konkrečios medžiagos tai ignorancijai sumažinti, mitam išsklaidyti, o sykiu parodyti, kad religija įkvėpia žmones herojiniam veiksmam priespaudoje.

LIETUVIŠKOJI MEDZIAGA prieš ignoranciją:

Šiame laikraščio numery yra gausu lietuviškos medžiagos apie Bažnyčios padėtį komun-

istų vergijoje. Pirmuoju straipsniu eina Msgr. J. Balkūno "Tylos Bažnyčia anapus geležinės uždangos". Tai santrauka pranešimo katalikų karo veteranų suvažiavime (išstisias pranešimas buvo Congr. Record 1967 rugpiūčio 21). Pranešimas kalba apie tikėjimo padėtį Albaniijoje, Bulgarijoje, Cekoslovakijoje, Estijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Ukrainoje, Gudijoje ir kt.

Kitas straipsnis specialiai apie Lietuvą — "Lithuania A Typical Example of Commu-

Lietuviškas skyrius parodoje, kur vaizduojamas religijos persekiojimas Sovietų Sąjungoje. Paroda buvo surengta šv. Petro bažnyčioje Kenosha, Wisconsin. Nuotrauka iš "Immaculate" žurnalo.

nists' war Against God". Pats pavadinimas įkombinuotas į spygliuotos vielos, už kurių stovi vyskupas T. Matulionis — su kelevio lazda ir su vatinuku. (Toks jis atrodė, kai grįžo iš sovietinių kalėjimų, iškeistas į Lietuvoje suimtus komunistų vadus). Straipsnis yra papildytas lentele, kuri rodo, kiek Lietuvoje 1940 buvo ir kiek dabar yra vyskupų, kunigų, bažnyčių, seminarijų, klierikų ir kt.

Pranešime apie "Pavertę tautų bažnyčių parodą", kuri bus kilnojama po įvairius Ame-

rikos miestus, įdėti du paveikslai. Viename tos parodos lietuviškas skyrius su dviem Kenosha, Wis., lietuvių tautiniais drabužiais, kitame visos parodos komitetas su tom pačiom lietuvių.

Straipsny apie "Du kunigus didvyrius" — vienas iš tų kunigų yra Richard Wurmbro, 14 metų išbuvęs Rumunijos komunistų kalėjimuose, kitas kunigas — lietuvis, saugomo sumetimais paliktas be pavardės, apie kurį pasakojo John Noble, gražintas į Vakarų Berlyną iš tolimosios šiaurės — iš Vorkutos lagerio.

LIETUVIS KUNIGAS — apaštalas Vorkutoje

"Buvo 1950 metų pradžia, pasakojo Noble — kai kun. S. buvo suimtas provincijos parapijoje savo gimtojoje Lietuvoje. Jo nusikaltimas? Jis nesutiko pamokse pagarbinti komunistų. Apkaltintas "valstybės sabotažu", pasmerktas dešimčiai metų anglės kasyklose Sibire.

Nors buvo aprengtas tokiais skurdžiais drabužiais kaip ir kiti kaliniai, dirbo tuos pačius sunkius darbus kaip ir kiti, jis neužmiršo, kad jis kunigas. Atlikinėjo kunigo pareigas, ne-

paisydamas asmeninio saugumo. Žinojo, kad bausmės už tai yra griežtos.

Jis klausė išpažinčių, protrapiais laikė mišias. Tamsios apieistos stovyklos gale kun. S. mišias aukojo ant improvizuoti altoriaus. Cininis puodukas buvo jam kielikas keliam lašam vyno, kurio jam pasisekė gauti. Gabalėlis juodos duonos buvo jam šventosios aukos ostija.

Žinia apie mišias pašnabdom iš lūpų į lūpas pasiekdavo kalinius lietuvius. Susiradavo įvairių pasiaiškinimų, kad galėtų kasykloje ilgiau užtrukti ir dalyvauti aukoje. Apie trisdešimt žmonių toje kasykloje rasdavo dvasinio sustiprinimo.

Vieną dieną jie buvo susekti kalinio, kuris buvo kovingas ateistas. Jis puolėsi prie kun. S. kai tas aukos nepertraukė, įsiutęs kalinys čiupo šiūpėlę ir kirto kunigui. Kiti kaliniai puolėsi gelbėti. Bet kas padaryta, jau buvo padaryta. Kunigui buvo perlūžus ranka. Kai jis buvo nugabentas į lagerio ligoninę, visą istoriją patyrė MVD. Kai tik ranka buvo sutvarstyta, jam buvo nuplėšti drabužiai; buvo įmestas į vienutę. Vienutėje kunigas buvo pririnkintas prie sienos tokiu būdu, kad kiekvienas raumuo, kiekvienas nervas buvo įtemptas. Tai buvo baisus skausmas. Maisto jam duodavo tik 30 proc. įprastinio duonos davinio ir kiek sriubos. Bado kančia tuojau padidino jo agoniją.

Po dviejų mėnesių šio rafi nuoto kankinimo kun. S. buvo gražintas prie įprastinio sunkaus darbo kasyklose. Dėl netinkamo rankos sutvarstymo kunigas liko invalidas ir darba tegalėjo dirbti tik sveikąja ranka ir petim.

Netrukus jis vėl teikė dvasinę pagaudą, kokią tegalėjo duoti tas Dievo žmogus".

KUNIGAS KALINYS šalia laisvės kunigų:

Informacija apie kun. S. baigiama: "Kada jis bus laisvas, kaip ir tūkstančiai kitų kunigų anapus uždangos; kada galės atvirai vykdyti taikos ir susipratimo misiją? Vienas Dievas težino. Viena yra aišku — šiedu kunigai ir tūkstančiai į juos panašių atsisteisia už bėgančius iš kunigystės Vakarų "laisvoje" šalyje. Tačiau mes tikime, kad jeigu kruvini persekiojimai ateitų į Vakarų Bažnyčią (o jie labai gali ateiti), tai atsisiras nemaža didvyrišką kunigų, kurie sutiks aukoti savo gyvybes už Kristų ir Bažnyčią".

Kitame straipsny informuojama apie Cekoslovakijos kunigą, iškalėjusį 12 metų. Paleistas jis buvo pakviestas į vakarų Europą. Aplankė šešias valstybes, stebėdamas religinį gyvenimą. Daug klausėsi, mažai kalbėjo. Tačiau išvykdamas pasakė:

"Aš išbuvau dvylika metų kalėjime, nes buvau ištikimas Romos Bažnyčiai. Jie kankino mane, nes aš atsisakiau nepažinti popiežiaus. Aš visko netekau dėl tikėjimo. Bet tikėjimas man davė ramybę ir užtikrinimą, kuris metus kalėjime padarė turtingiausius mano gyvenime. Jūs praradote savo ramybę Dievuje. Jūs nuvertinot tikėjimą iki tiek, kad jis nebeduoda jums užtikrinimo. Jūs savo laisvėje atsisąždėjote jų dalykų, dėl kurių mes kentėjome priespauda. Vakarai nuvylė mane. Užuoč čia ilgiau pasilikę, aš mieliau pasirinkčiau kitus dvyliką metų komunistiniame kalėjime".

neaukšti gotiški bokštai prie akmeninės bažnyčios man pasirodė dar puošnesni.

(Bus daugiau)

P. KLIMAS

VOKIEČIŲ OKUPACIJA LIETUVOJE 1915 m.

(10) Ūkininkų gyvenimas čia ėjo beveik paprastą vaga. Bado dar nieks nesibaigė ir net apie mokyklą galvojo! Kurie mūšių metu buvo miškuose išsislaptę, dabar sugrįžo: betruko kokios dešimties šeimynų. Sudeginta tebuvo viena nevisa Iš-eikių sodyba ir pusė Žiūronių kaimo. Rusai supleskino Zultovkio dvarelių kūgius, svirną, porą kumetynų (čvarokų) ir pačius rūmus. Tik nevaliojo pakurti tilto, nes vietoj žibalo apskurkis intendantai į statinę buvo vandens pripylę... Dabar dvare patys vokiečiai šeiminkavo, paskyrę ponui ordinariją. Šaltyčiai buvo įsakyti varyti ūkininkus baudžiuos eiti dvaran kaip senovėje. Kas tris dienas tą baudžiuavą atlikdavo, gaudavo teisės į girią važiuoti. Žinoma, ir be to medžių pasikirsdami džiūgavo vokiečių priėgavę. Nepatenkinti baudžiauninkais, nauji "akamona!" kartą parsigabeno kultūrai kelti būrių mōzūrų iš Austriavo pel-

masino savo krautuvėmis. Kad "andlius" vokišku alum, net vynu, konjaku, degtine ir druska slidžiau eitu, vietinis žydėlis buvo labai pravartus. Bet dėl vieno svoro druskos ūkininkai vis tik nevažiudavo.

Vienas storas vachmistras su keletu kareivių valdė miestą ir valsčių. Savivaldybių aparatas taip pat buvo suprastintas: vachmistras įsakė dviem lietuviams ir dviem žydams sudaryti prie jo "beiratą". Aukštesnieji Vokietijos interesų sargai — žandarai nuolatos gyveno Alytų ir į Balbieriškį atvažiuodavo tiktai kontrolės ir teismo daryti.

Buvau dar labai susiviliojęs čia pamatyti tą stebuklingą ir retą ne tik Lietuvoj, bet ir visoj Europoj krūmą iš spygliuočių gimines su skaisčiai raudonomis uogomis, kurio šaknys žmonių įsitikinimu, gelbstinčios nuo pasitimo. Deja, niekas man nenorėjo išduoti tos Balbieriškio paslapties ir todėl nutariau drožti toliau.

Ūdirjon sukti nebuvo ko, nes prie sudegusios bažnyčios ten vietoj kun. Krūvelio prisiplakė kažin koks svečias nebūvėlis Černevėčius iš Lomožos, su kuriuo aš gal nesusišnekėti nebūčiau galėjęs. Nėjau nei Igliaukon, kur nebuvo jokio kunigo prie apdaužytos bažnyčios ir nė vieno marijono sunaikintam vienuolyne. Juoba, kad ir visa parapija, mūsų metų rusų

varyte išvaryta, tik dabar buvo begrižtanti į savo pelenus.

Dėl tų visų priežasčių pasirinkau Krokialaukiu kryptį. Nors jau buvo kiek vėloka ir turėjau vėl eiti pėsčias, pasiryžau dėl to kojas pamiklinti be didelės širdperšos. Kadangi buvau paties kunigo primygtinai drąsinamas — teturėsias vos 5-6 kilometrus kelio, net neskubėjau ir dar pastudijavau naują tvorų literatūrą. Krito čia į akį, kad šalia visai taisyklingų vokiškų ir lenkiškų (sic) testų lietuviški "apjovijimai" apie politiką, jomarkus, visokias "pavidnastis" ir "Striuopas" buvo lyg koks patyčių taršalas.

Nuklumštes galėję pento, toliau pavieškele nepastebėjau jokių karo pėdsakų. Metų sulenktas senelis antram ar trečiam kilometre man patvirtino, kad ta apylinkė nesanti perdaug nukentėjusi ir, jei prūsai neatimsią, duonos pakaksia. Rusų surausti apkasai čia, matyti nebūvo išnaudoti. Tik labai stebėjosi senelis, kaip aš, iš Vilniaus atėjęs, dar nežinaš, kad "Dardanėliai" jau paimti ir Turkas palioves "vajavoti". Vokiečių propaganda, matyti, čia neveikė...

Bet su šviesa mano ūpas ėmė niauktis. Tie 5-6 kilometrai nenorėjo baigtis. Kai pagaliau, visai sutemo, silpnybė tikėti žmonėmis, kurie savais sumetimais įmano ir žemėlapi sukvai-

linti, pasirodė labai apgailėtina.

Tos sutemos buvo visai kitoniškos negu aš buvau pratęs sodžiuje. Niekur nieks, kiek akys apmeta, neparodė pro langą žiburėlio ir nė vienos šuo nesuliojo toj kapinių tylose. Matyti, žmonės arba kamšėsi langus arba, neturėdami prisidžiovinę iš anksto balanų, vengė trobų rūkinti puslaimis. O šuneliai, tie melodingi kaimo panaktiniai, buvo arba vokiečių iššaudyti arba išnyko su nauju "štajeriu".

Mano laimei patekėjo mėnulis, kurio laisvės nieks dar nesuvaržė, ir kelias išsitiesęs baltu kaspinu per kalnelius ir slėnius, kurie yra toki gražūs tik vienoj Lietuvoj. Jų suramintas mirties nušluotoj žemėj, ūmai atsidiriau trijų galų kryžkelėje. Nieks manęs neįspėjo dėl tokios nelemties, o žemėlapis matyti, vengė tokių simboliu. Sukniubau tad pačioj kelių žvaigždėj kaip griežtai reikaliningam posėdžiui. Puikiausias punktas burtams ir meditacijom!

Kad mėnulio ironija nebūtų tokia skaudi, apsimėčiau poilsio trokštančių ir ėmiau skaityti rusų aeroplanų išmėtytą apie Balbieriškį atsisaukimą Jis buvo surašytas vokiškai ir rusiškai, bet taikomas tik vokiečių kareiviams. "Piktasis likimas ir jūsų generolų aklumas jus grūda vis

Vaje, kodėl uždarė gimnaziją?

Kennebunkporte šiemet pilna vasarotojų. Mažas miestelis, su keleta krautuvų dabar tik juda. Kas per žiemą buvo užkalta lentom, nenaudojama, — dabar atidaryta, įrengta galerijos, kur dailininkai, pūrendami barzdas, rodo savo menus. Kavinėse, kavinaitėse sukasi šmaikščios mergaitės, atėjusios iš Vermonto ar New Hampshire kalnų. Jos mokiniu, nematę jūros, dabar išėję į pasaulį, stengiasi patarnauti ir užsidirbti.

Krantinėse kviečia žuvim. Kai kas sako, kad labai dvokia. Kai pasitraukia jūra ir palieka didelius dumblo plotus

Etninė jėga...

(atkelta iš 3 psl.)

gramos vykdymo politiką lemiančioje taryboje, ir kituose politinio svorio turinčiuose organuose.

Ar etninės grupės virs jėga:

Pantuch ir kiti kalbėtojai suminėjo, kad etninės grupės ir jų beturčiai galės virsti jėga. Kai etninės grupės sudarys bendrą vieningą frontą, tada jų balsas turės svorį. Šiai vienybei organizuoti iniciatyva eina iš Washingtono veikiančio "National Confederation of American Ethnic Groups"; konfederacijoje dalyvauja 67 grupės su 18.6 mil. narių. Vienybei organizuoti konfederacija imasi iniciatyvos sukelti 5 mil. vajų.

Amerikos žydų komitetas šį etninės vienybės sąjūdį remia. Perna birželio mėn. komitetas buvo sponsorius pirmam "etninės Amerikos" pokalbiui Fordhamo universitete. Panašūs pokalbiai buvo Philadelphiaje, Providence, dabar Pittsburghe, kiti bus Newark, Chicagoje, Detroito ir kt.

Iš prezidento Nixono, kuris šaukėsi rinkimuose į "užmirštąjį žmogų", sąjūdis tikisi daugiau paramos nei iš jo pirmtako.

Wall Streeto laikraštis savo nuomonės tiesiogiai nepasako, bet sumini autoritetus, kurie kritikuoja valstybės kovos su skurdu programą kaip tik dėl to, kad ji neatsižvelgia į etnines grupes.

Sumini taip pat autoritetus, kurie teigia, kad Amerikos "bendroji srovė" turi padėti etninėms grupėms, nes kitaip jos pateks į dešiniojo sparno ekstremistų rankas. Esą daugelis jų buvo nustumti lapkričio rinkimuose balsuoti už Wallace.

(Informacija įdomi apie tą naują politinę jėgą. Joje nesuminėta, kad etninių grupių dalies bendradarbiavimas bent politinėje srityje jau vyksta — tai kilusių iš rytų bei vidurio Europos amerikiečių konferencija, kuriai pirmininkauja prel. J. Balkūnas. Jei "The Wall Street Journal" kalbamas sąjūdis stiprėtų, tai stiprėtų tada ir tos konferencijos svoris bendroje Amerikos politikoje. Red.).

WORCESTER, MASS.

Rugpjūčio 5 d. pavakariais staigiai (nuo širdies smūgio) mirė 72 metų amžiaus Viktoras Vasys (Vasiliaskas). Velionis yra buvęs Lietuvos kariuomenės leitenantas savanoris, pasukęs ūkininkavęs ir kitų pareigų ėjęs. Paliko žmoną Petronėlę, du vedusius sūnus su šeimomis, Benediktą ir Justiną, ištėkėjusią dukterį Aldoną su šeima, seserį Viktoriją Sakalienę Chicagoj, tris brolius ir seserį su šeimomis Lietuvoje. Palaidotas rugpjūčio 8 Notre Dame kapinėse šalia praėjusiųjų metų mirusio jauniausio sūnaus Rimanto. Palaidotas iš Dirso laidojimo koplyčios ir šv. Kazimiero bažnyčios. S. V.

Vasara Kennebunkporte. Gimnazijos atidarymo reikalais lankėsi Švietimo Tarybos pirm. V. Kavaliūnas

atvirus, kur knibždėte knibžda visokio gyvio, ten tik žuvėdrom kviepa geru užkandžiu.

Pilna čia laivų, laivelių, kurie bičiuliškai susiglaudę snūduruoja, kol juos išveda į jūrą. Pakrantėse stypso meškėriotojai. Tai nepataisomi sportininkai. Lyja ar saulė šviečia, jie visada su meškere. Ją meta ir iš laivo. Toli toli nusivedžia blizgę ir taip traukia žuvelių apdumdami akis.

Lentose skelbia, kada laivai plaukia toli į jūrą žuvauti. Tada drąsuoliai surija tabletes nuo supimo ir jūros ligos ir iškeliauja. Grįžta pakviptę jodu, jūros vėju ir žuvim.

Vakare šie atostogautojai

kur nors sėdi priebutyje ir mėgina žaidimus, žiūri į kortas, varto senus laikraščius, geria kokteilus. Tai saldus tingniavimas. Tai vasara.

Sitame paveiksle išskyla grupelė ošančių pušų. Išiklausyk, kaip jos maloniai ir ramiai gaudžia. Kažką kalba, kažkur kviečia. Už tų pušų — Palanga — lietuviškoji Kennebunkporto dalis — pranciškonų vienuolynas. Ir kiek atminimų, atsitikimų, gyvų kitados, — taip ir pradėdi deklamuoti, įžengdamas į šią sodybą.

Čia palikta daug vasarų, dainelių sudainuota, sutriukšmauta draugų būryje. Daug kas pasikeitė — pagražėjo ta vienuo-

lyno sodyba, prisistatė gražių pastatų, paminklų.

Išuka mašinos pro eglį ir pušų pažastis, ir prasiveria plati sodybos panorama su Liurdo grota, Kryžiaus Keliais, aikštėm.

Kairėje už japoniškos pušies rūmas. Visi žino, kad čia šv. Antano gimnazija. Visi išlipa ir, atsistoję aikštės viduryje, rankas nuleidę, priekaištaudami visam likimui ir visam lietuviškam veikimui, sušunka gaudžiu balsu:

— Ir kodėl uždarė šią gimnaziją?

O kur jie buvo anksčiau, kai gimnazija veikė. Niekas tada jos nematė. Atrodo, kad taip turėjo būti — gimnazija turėjo veikti. Bet kaip, iš kur paimiti lėšas — to niekas negalvojo. Ir dabar štai linguoja galvas lyg pranašai ir apgaili.

Dideli namai su bendrabučiu, klasėm, kabinetais, sporto sale, virtuvės įrengimais — žiemą sustos. Gimnazija uždaryta. Uždaryta, nes trūko mokinių, trūko ir pinigų.

Visi susijaudina, anoje aikštėje stovėdami. Susijaudino žmonės ir paskaitę laikraščiuose. Štai net pats Švietimo Tarybos pirmininkas V. Kavaliūnas iš Chicago sėdo į lėktuvą ir atvyko gelbėti gimnazijos. Vežėsi daug minčių, projektų. Ilgai kalbėjo su Tėvu Leonardu Andriekum, provincijolu. Ar iškalbėjo ką nors?

Jei susidarys tinkamos sąlygos, gimnaziją būtų galima užmeti atidaryti. Tos sąlygos — mokiniai...

Praėjęs pro šį graudų reginį, kiekvienas vasarotojas tuoj susiduria su Tėvu Jonu Dyburju. Jis čia vienuolyno viršininkas ir svečių globėjas. Ir kiek jam darbo, rūpesčių, kol įkurdinti, suderinti, kad į tą patį kambarį tuo pačiu metu nesikeltų du svetimi.

Kai Tėv. Jonas Dyburys duoda raktą, gali sakyti, esi atostogas pradėjęs. Velnio visas sunkias mintis, taupymus, svorio saugojimą. Vasara! Atostogos!

Taip ir prasideda žaidimai. Štai perbėgi per laukelius, pro dideles gražias klombas, kur pilna žydinčių gėlių. Išgirsti, kad Tėv. Bernardinas Grauslys jas laisto ir raveja ir iš žemės išaugina. O tų gėlių gėlių — neišsakomi plotai, nežinomi vardai. Jos žydi ir žydi.

Sodybos gale, kur vienuolyno didžiosios durys, iškeltos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Jos išsiskleidžia vėjuje ir turistam sudaro daug rūpesčio: iš kur toji antroji vėliava, čia turistų nestinga, važiuoja ir važiuoja. Daugiausia Kanados prancūzai.

Praėjęs gražius sodo kampe, gėlynus, po nauja koplyčia randi įrengtą kavinę, krautuvę. Mėgsta turistai suvenyrus, ir čia jų pilna.

Berniukų stovykla

Vasara čia prasidėjo su berniukų stovykla. Anksčiau jų daug privažiudavo. Dabar — jų skaičius sumažėjęs. Ir gaila,

Feljetono konkurso juro komisijos sprendimas

Atvangos Klubo skelbto feljetono konkurso juro komisija, sudaryta Clevelande iš Kęstutis Gaidžiūno, Viktoro Mariūno ir Petro Maželio, birželio 23 d. posėdy aptarė visus 26 konkursą atsiųstus rašinius. Komisija be nuomonių skirtu priėjo išvados, kad visi 26 feljetonai ir savo žanro prasme, ir literatūrine verte yra neabejotinai stipni.

Todėl juro komisija pataria

Atvangos Klubui niekam iš feljetono konkurso dalyvių jokios premijos neskirti ir spaudai nė vieno rašinio nesiųlyti.

Juro Komisija (parašai): Kęstutis Gaidžiūnas, Viktoras Mariūnas, Petras Maželis. Autoriai prašomi atsiimti savo rankraščius, prisiunčiant adresu: Atvanga, 2712 — 3rd Street, Santa Monica, Calif. 90405.

M. D. Atvanga

juk čia geriausia vieta berniukam stovyklauti, gamtoje praleisti vasarą. Atvira jūra, pušynas, daugybė sporto priemonių, maudymosi baseinas su jūros vandeniu, draugai. Ir ko daugiau bereikia.

Dabar vyksta moksleivių ateitininkų stovykla. Jų buvo užsirašę net 110. Ar tiek suvažiuos iš šio rytinio Atlanto pakraščio, Stovyklą tvarko Juozas Gaila.

Lietuvių diena

Didžiausio triukšmo vasaros metu sukelia lietuvių diena. Šiemet ji buvo rugpjūčio 3. Diena buvo saulėta ir karšta. Žmonij prisirinko daugiausia iš Bostono, Brocktono, Worcesterio ir kitų apylinkės miestų.

Sodyboje jautėsi kaip prieš atlidus Lietuvoje. Visur puošė, nešė stalus, kėdes, suolus, rengė žaidimus. Koplyčioje ir Liurdo grotoje nuklojo "gėlių kilimus". Per garsiakalbį iš medžių viršūnės skardėjo lietuviška muzika.

Sekmadienį buvo iškilmingos pamaldos Liurdo grotoje. Tai Tėv. Tado Degučio primicijos. Jis birželio 15 įšventintas į kunigus čia buvo iškilmingai pristatytas. Su juo mišias koncelebravo Tėv. Jurgis Gailiūsis ir Tėv. Steponas Ropolas. Pamokslą pasakė pats provincijolas Tėv. Leonardas Andriekus.

Pikniko programa buvo tik 4 val. Tuo metu žmonės turėjo progos ir pavalgyti ir pajūryje pabūti.

Kasmet šiai programai atlikti atvyksta Bostono tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Ona Ivaškienė. Jai nestinga entuziazmo atsivežti šokėjus, tokiame karštyje apvilkti tautiniais drabužiais ir paraginti šokti. Ji turi didelę grupę, dabar atsivežė tik dalį — tik mažųjų ir viduriniųjų būrelius.

Pašoko jie šiuos šokius: Suk, suk ratelį, gyvatara, sukutinį (vaikai), mikitą (vyrai), vėdarą (vaikai), landytinį (visi) ir pabaigai — buvo gera gaspandinė.

Reikia pasidžiaugti grupės šokimu. Jaučiasi, kiek daug darbo įdėta, kol taip pasirengta.

Dalis vasarotojų įsijungė į pikniko darbus, vienai budėjo prie vartų, kiti dirbo valgomajame, o kiti bazaruose. Štai Bronė Stravinskienė, iš Chicago atvykusi atostogauti, su savo dukrom padarė gražių dekoratyvinių gėlių loterijai ir pati tai loterijai vadovavo.

Literatūros vakaras

Kiekvienais metais čia surengiami įvairūs dainos ir literatūros vakarai. Visada pasi-taiko vienas kitas menininkas, tuo metu atostogaujās.

Šiemet toks vakaras buvo liepos 26 gimnazijos bibliotekos salėje. Savo kūrybos skaitė Tėv. Leonardas Andriekus, Nelė Mazalaitė, Paulius Jurkus. Išklaudyta iš plokštelės Valančiaus "Palangos Juzė".

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar šaifo Darbininką. Klausimai siūstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

AR GALIMA PARDUOTI BE PIRMOS ŽMONOS PARAŠO, Klausimas

Mūsų sūnus vedė pirmą pačią ne amerikietę, bet iš vienos pietinės Amerikos šalies; jie atvažiavo pas mus ir apsigyveno. Kadangi mes turėjome nusipirktę nemažą gabalą žemės, tai dalį tos žemės perrašėme sūnui ir marčios vardu.

Kiek laiko pagyvenę, jie persiskyrė. Jinaį sugrįžo į savo kraštą, o mūsų sūnus pasilikio ir ant tos pačios žemės pasistatė namus ir gyvena. Jis dabar yra vedęs kitą moterį ir turi vaikų. Dabar norime Tamsą paklausti: jei sūnus norėtų tą savo nuosavybę parduoti, ar būtų galima tai padaryti be pirmos žmonos parašo,

Atsakymas

Sunku kategoriškai atsakyti į Tamstos klausimą, nežinant visų aplinkybių. Nekilnojamas turtas, kuris yra laikomas bendroji nuosavybė, šiuo atveju gali būti dviejų rūšių: "tenancy by the entirety" arba "tenancy in common". Jei buvo pirmoji rūšis, išsiskyrimas (divorce) "pavertė" tą rūšį į antrąją rūšį (tenancy in common). Ir vienu ir kitu atveju, tokiu būdu pusė namų priklausio pirmajai žmonai, nes tie namai yra pastatyti ant žemės, kuri yra Tamstų sūnaus ir jo pirmos žmonos vardu. Žinoma, jei buvo padaryta "property settlement agreement" (sutaritis dėl turto pasidalinimo, išsiskiriamas tarp išsiskiriančiųjų vyro ir žmonos, ji, pirmoji žmo-

na, galėjo teisiškai atsakyti savo namų dalies, jei už tai gavo, pav., tam tikrą sumą pinigų. Ar tai buvo padaryta, ar ne, — aš nežinau.

Žmonės dažnai galvoja, kad advokatas gali atsakyti į jų specifinius klausimus, nežinodamas visų detalių bei aplinkybių. Faktas yra tas, kad viena ar kita detalė bei smulki aplinkybė gali pakeisti visą teisišką vaizdą. Tamstoms patarčiau nueiti pas vietinį advokatą, nunešti jam nuosavybės dokumentus ir taip pat visus dokumentus, liečiančius skyrybas (divorce), ir tik tada Tamstos galėsite gauti išsamų ir tikslių atsakymą.

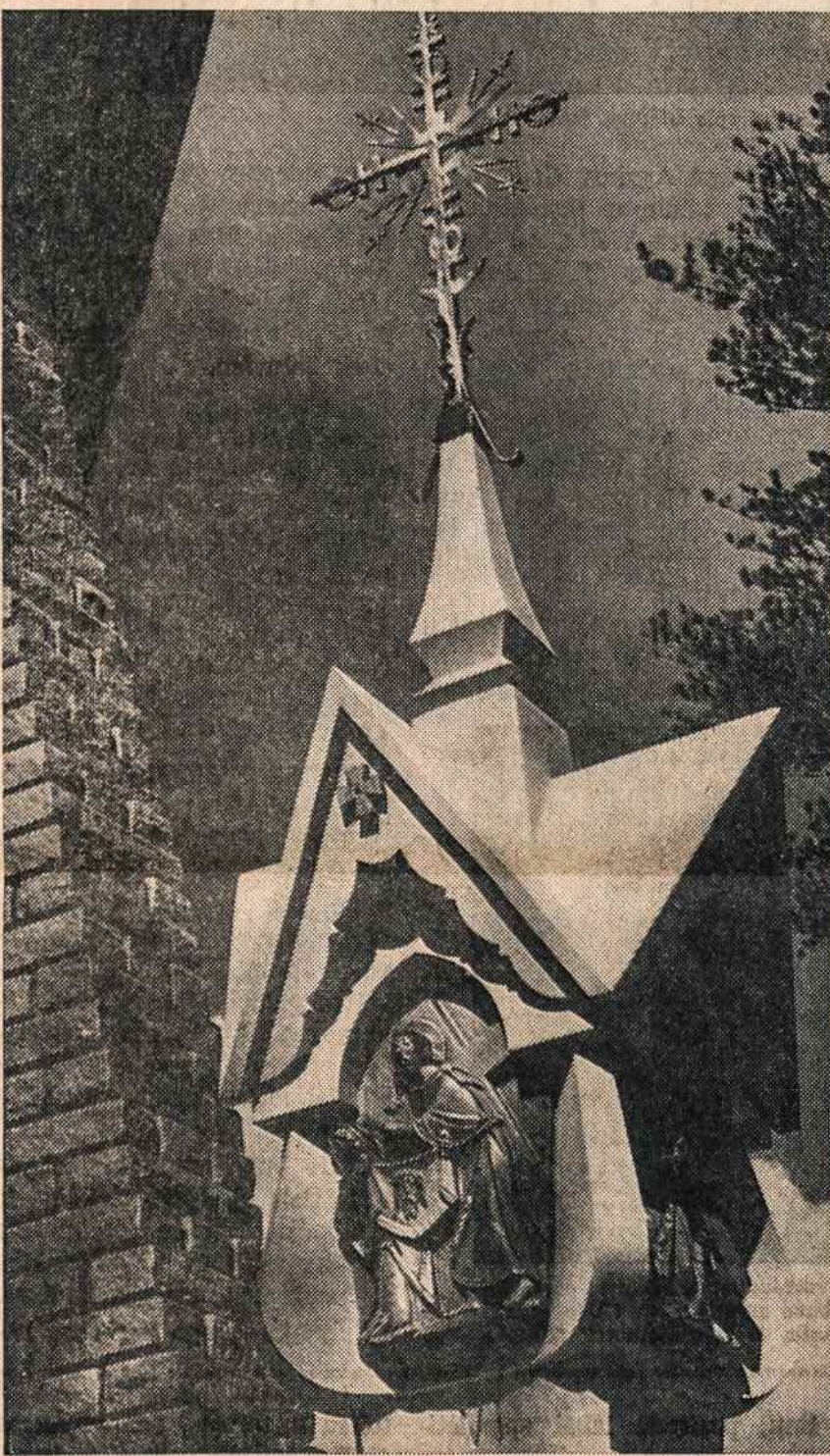
Atsakymas newjorkietei skaitytojai

Yra priimta pasirašyti vadinamą "release" (dokumentas, kad pinigai gauti), prieš gaudant pinigus iš draudimo bendrovės. Taip daroma kasdien. Rizikos mažai. Pavz., kad draudimo bendrovė pinigų neišmoka, gavusi tą "release". Tada Tamsta, žinoma, gali patraukti bendrovę atsakomybėn. Bendrovė sako, "aš išmokėjau" ir rodo gautą "release", kaip įrodymą, kad pinigai išmokėti. To neužtenka. Bendrovė privalo turėti "grįžusį" čekį (t. y. cancelled arba endorsed check). Jei tokio neturi, reiškia, pinigų neišmokėjo. Beje, liudininkai pasirašo, kad jie matė žmogų pasirašant; tik tiek. Jie neliudija, kad pasirašęs asmuo pinigų "iš esmės" gavo.

Pekingo spaudoje...

(atkelta iš 2 psl.)

sakytis, kad jokia tautybė nesanti skriaudžiama ir kad visos tautybės Sovietų Sąjungoje esančios "lygios". Kruvini faktai atskleidė tos išsigimėlių bandos melą ir nuplėšė figos lapą nuo visų tautų "draugystės" ir "lygybės" Sovietų Sąjungoje, ir visiškai išskėlė aikštėn jų kėslus, kaip visų Sovietų Sąjungos tautybių žmonių skerdikų... naujieji carai šaukia į "nenuvaldomą kovą" prieš "nacionalizmą". Tai tik akių dūmimas. Ką jie vadina "nacionalizmu", yra teisėti Sovietų Sąjungos pavergtų tautų reikalavimai ir jų kova prieš naujuosius sovietinius revizionistus carus" (ELTA)

Kryžiaus Kelių viena koplytėlė Kennebunkporte, Maine. Nuotr. V. Maželio

Dail. P. Puzino paveiksliai atiduoti Čiurlionio galerijai

Mūsų žinomam dailininkui Povilui Puzinui mirus (1967. 10.22), jo tremties kūrybos laikotarpio paveiksliai atsidūrė New Yorko miesto "Public Administration" žinioje.

Šis kultūrinis lietuvių palikimas pateko pavojun, kai net keturi kitataučiai pradėjo dėl jo varžytis. Reikėjo skubios juridinės ir finansinės paramos geltėti lietuvių meno turtą.

1969 gegužės 23 New Yorko teismas patvirtino Čiurlionio galerijos "Carterio" (juridinio) direktoriato pareikštas pretenzijas ir įsakė "Public Administration" parduoti išimties keliu be varžytinių visus velionės paveikslius Čiurlionio galerijai.

Paveiksliai jau pasiekė Chicagoj ir yra Čiurlionio galerijos nepriklausomai Lietuvai skirtame Meno Kūrinių Fonde.

Šis teisminis laimėjimas yra mūsų reikšmingas. "Tremties Madona", "Sekmadienio rytas", "Didieji" ir kiti apdovanoti medaliais monumentalūs dail.

P. Puzino paveiksliai vėl yra lietuvių rankose.

Bet šis laimėjimas yra kartu įspėjimas tiem lietuviams dailininkams, kurie, neturėdami giminių Amerikoje, neprisiruošia testamentais apsaugoti gimtajam kraštui savo kūrinių ir palieka juos kitataučių malonei.

Z. Kolba, Čiurlionio galerijos juridinis direktoriato pirmininkas

Putname liepos 26 baigiama mergaičių stovykla. Šokiams groja E. Vilkaitis iš Chicago. Nuotr. Don Sulaitis

Studijų savaitė Vokietijoje

Lietuviškųjų studijų savaitės Vokietijoje pradėjo rengti Europos Lietuvių fronto bičiuliai. Pirmoji savaitė įvyko 1954 Ludwigshafene prie Bodeno ežero. Nuo 1957 į rengėjų tarpą įsijungė ir kitos Vokietijos lietuvių organizacijos. Rengėjų skaičius tolydžio didėjo.

Šių metų studijų savaitę ruošė Vokietijos ateitininkai sendraugiai ir studentai, Europos Liet. fronto bičiuliai, Evangelikų jaunimo ratelis, skautai ir skautės, Vokietijos Liet. studentų sąjunga. Globojo ir finansinę paramą suteikė Vokietijos Liet. Bendruomenė. Rengimo komisiją sudarė Alina Grinienė, kun. V. Damijonaitis ir stud. M. Landas. Vieta buvo parinkta Bad Godesberge prie Reino Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos namai — pilis Annaberger. Šioje nuošalyje vietelėje apie 90 įvairaus amžiaus lietuvių inteligentų iš 10 kraštų Amerikos, Australijos, Anglijos, Belgijos, Italijos, Prancūzijos, Austrijos, Švedijos, Sveicarijos ir Vokietijos), ir apie 10 svečių visą savaitę klausėsi paskaitų, diskutavo jų mintis, išsėjos ir pramogavo.

Savaitės paskaitinę dalį suorganizavo ir jai vadovavo moderatorius V. Natkevičius, MA., Vasario 16 gimnazijos direktorius. Jis pristatė visus paskaitininkus, supažindino klausytojus su jų biografijomis ir energingai vairavo diskusijas, žiūrėdamas, kad jos nenukryptų nuo paskaitų temų.

Salių meniškumą apipavidaliniu pasirūpino dail. Alf. Krivickas, kuris taip pat suruošė Lietuvoje ir tremty išleistas spaudos bei meno leidinių parodėlę, parodė du filmus: apie Maironį ir apie Lietuvoje gaminamus vitražus.

Nė vieno žodžio...

(atkelta iš 2 psl.)

no dalyko: kur gauti žmonių numatytiems sumanymams vykdyti? Tikėjimas, kad kovos rolę perkėlus iš vienos organizacijos į kitą reikalai pagerės, vargiai yra pagrįstas. Tikėjimą, kad laisvės kovos perkėlimas į Bendruomenę kovos eiga sudinamins, mažina ir šiame „I Laisvę“ numery informacija apie JAV Bendruomenės tarybos suvažiavimą, kuris pavirtė ilga tarpusavio kova už ... ambicijas. Energijos taryboje daugiau nei Vlike ar Alte, bet ta energija pasirodė nukreipta vieno kovai prieš kitą.

Tokiu būdu vėl sustojam prie tikrovės artimesnės išvados: esminis, tur būt, reikalas ne tiek organizacinės, kiek asmeninės reformos — žmonės, tinkami darbui. Taip pat tinkamai veiklai esminė kliūtis ne organizacijų gausybė, bet negalėjimas ar nenoras tų organizacijų veiklą suderinti. Ir Rezoliucijų komiteto ir čia minimo Batuno veikla būtų turėjusi priklausyti Altui ar Vlikui (kaip čia rašoma laišku skyriuje apie Batuną). Jeigu nei Altas nei Vlikas tų darbų nepajėgė atlikti ir atsirado naujiesiems darbams „partizaninės“ organizacijos, tai logiška būtų ne tas naujas organizacijas „nepripažinti“, o palaikyti su jom ryšį, derinti su jom veiklą. Jei tokis ryšys būtų buvęs tarp Alto ir Rezoliucijų komiteto, tarp Vliko ar Laisvės komiteto ir Batuno, laisvės veiklai būtų buvę tik naudos, o organizacijų padidėjęs skaičius nebūtų ardęs veiklos vienybės. Naujos organizacijos būtų buvusios senų vadovaujančių orbitoje.

Ar nebūtų prasmingiau energiją skirti ne tiek organizacinėm reformom, muzikantų kėdėm suskirstyti, kiek konkrečiam darbui aptarti ir vykdyti.

Dvasios reikalais rūpinosi katalikų kunigas prof. dr. J. Jūraitis iš Sitteno (Sveicarijos) ir evangelikų kun. J. Urdzė, Pabaltiečių krikščionių stud. sąjungos general. sekretorius ir sveitingų namų šeimininkas. Jie kartu ir atskirai laikė rytaiš pamaldas ir sakė pamokslus.

Skaniais lietuviškais patiekalais svečius vaišino žemaitės p. Urdzienės vadovaujamos šeimininkės.

Studijų savaitės dalyviai pradėjo rinktis sekmadienį, liepos 13. Tą pačią dieną įvyko ir supažinimo vakaras, kurį pravedė Alina Grinienė.

Oficialus atidarymas įvyko pirmadienį, liepos 14 d. 10 val. Moderat. V. Natkevičius atidaromajame žody nušvietė studijų savaitės istoriją ir paskirtį. Gyvu žodžiu dalyvius pasveikino namų šeimininkas kun. Urdzė. Sveikino telegramas bei laiškus atsiuntę naujasis Europos lietuvių vyskupas dr. Ant. Deksnys, min. St. Lozoraitis; Lietuvių Katalikų mokslo akademijos pirm. prof. dr. A. Liutima, Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirm. inž. J. Vilčinskas, Evangelikų kun. senj. A. Keleris, evang. moterų veikėja M. Kilienė ir kiti.

Paskaitų eilę pradėjo dr. Kajetonas Čeginskas iš Uppsalos (Švedija). Jo pranešimo tema — **Ant depopuliacijos slenkščio: Lietuvos gyventojų kaita 1940-1969.** Depopuliacija — tai gyventojų skaičiaus mažėjimas.

Tokiam ženklo praėjo trys paskutinieji dešimtmečiai. Š. m. pradžioje Lietuva turėjo 3.105 tūkstančius gyventojų, kai 1940 pradžioje dabartinės Lietuvos sienose gyveno 3,18 milijonai žmonių. Sovietų šaltiniai jau kuris laikas giriasi, kad Lietuvoje prieškarinis gyventojų skaičius pasiekė 1962 vidury. Paskaitininkas griežtai kritikavo sovietų Centrinės statistikos valdybos tendenciją sumažinti 1939 dabartiniame Lietuvos plote buvusių gyventojų skaičių. Sovietai nurodo 2,88 milijonų gyventojų, t. y. lygiai 300 tūkstančių gyv. mažiau, negu iš tikrųjų buvo. Okup. Lietuvos ekonomistų pastangos atitaisyti klaidingus sovietinės statistikos duomenis iki šiol nedavė vaisių.

Apžvelgęs visą trijų dešimtmečių demografinės raidos laikotarpį, paskaitininkas išskyrė 3 skirtingus tarpsnius: 1) 1940-1949 Lietuva neteko viso natūralaus prieauglio ir penktadaliu turėjo gyventojų skaičiaus.

— Tai demografinės katastrofos tarpsnis; 2) 1950-1958 bendras gyventojų skaičius liovėsi mažėjęs, net nežymiai praugo, bet didžioji natūralus prieauglio dalis per tą laiką atsidūrė

už Lietuvos ribų — tai latentinės (paslėptos) depopuliacijos tarpsnis; 3) nuo 1959 demografinė raida Lietuvoje vystėsi palankiai — depopuliacijai priešinga kryptimi, tačiau devynios dešimtosios gyventojų prieauglio susidarė iš natūralaus prieauglio.

Kalbėtojas įspėjo, jog palanki pastarojo dešimtmečio raida neturinti apgauti ir nuteikti per daug optimistiškai, kadangi visas 1950-1968 laikotarpis praėjo taip pat latentinės depopuliacijos ženkle, nes gyventojų skaičiaus padidėjimas teprilygo keturioms penktosioms natūralaus prieauglio.

Turint prieš akis galimybę, kad natūralus prieauglis toliau mažės, o kiekvienam metu gali sustiprėti gyventojų judėjimas į azijinę Sov. S-gos dalį, Lietuvai vėl gali iškilti naujas depopuliacijos pavojus, iš kurio per pastaruosius tris dešimtmečius dar galutinai neišsigelbėta.

Išvados paskaitininkas teigė, jog esame ir liksime maža tauta, kuriai labai svarbu savo kiekybinius trūkumus atsverti kokybiniais laimėjimais. Antra išvada — daugiausia aukų Lietuvoje pareikalavo smurtas ir žudynės, todėl turėtume būti taikos, teisės ir laisvės šalininkai.

Po paskaitos vykusiose diskusijose dalyvavo nemaža dalis klausytojų, kurių dauguma lietuvių struktūrinį Lietuvos gyventojų aspektą.

(Bus daugiau)

RAGANĖLIŲ VAKARAS ROMUVOJE

R R R gerai pažįstamas Vasario 16 gimnazijos moksleiviams ir visiem Romuvos gyventojams. Kai tos trys raidės pasirodo pramogų skelbimuose, visi į tokius renginius noriai lankosi, nes žino, kad bus pateikta skoninga programa. Ką tos trys raidės reiškia? Tai Romuvos Raganėlių Ratelis, kuriam dabar priklauso Vasario 16 gimnazijos 16 mergaičių. Jis gegužės 31 Romuvos pilies salėje suruošė šokių su įdomia menine programėle, kurios galėtų pavydėti kiekviena kultūriškai stipri Vokietijos lietuvių apylinkė. Programą atliko pačios „raganėlės“, pasikvietusios į talką porą berniukų.

Daugeliumi prašant, pirmiausia buvo pakartotas jau anksčiau vaidintas mergaičių komiškas duetas Palvas arklys, kurį padainavo ir gabiai suvaidino Aldona Saduikytė (V kl.) ir Živilė Vilčinskaitė (IV kl.). Jos parodė, kad Vasario 16 gimnazija turi gražiabalsių ir gerų vaidintojų. Po to 3-čios

Lietuvių diena Putnamo sodyboje liepos 26. Pamaldų metu iš k. į d. kun. V. Martinkus, prel. P. Juras, prel. V. Balčiūnas, Tėv. P. Baniūnas, O.F.M., Darbininko administratorius. Nuotr. Don Šulaičio.

DAINAVA LAUKIA MOKYTOJŲ, TĖVŲ IR JAUNIMO

Trečioji mokytojų studijų savaitė prasidės rugpiūčio 17 d. 5 val. popiet. Po vakarienės, 6 val. bus atidarymas ir prof. Alfredo Senno paskaita apie lietuvių kalbos pristorę.

Studijų savaitės programą sudarys penkis pagrindinės dalys: lietuvių kalba ir literatūra, pedagoginiai bei psichologiniai klausimai, tautinis bei bendruomeninis ugdymas, programos ir vadovėliai ir laisvoji tribūna.

1. Lietuvių kalbos seminarą praves lituanistas Leonardas

Dambriūnas. Pirmoj eilėj seminaru galės pasinaudoti ir lietuvių kalboje pasitobulinti mūsų jaunesnieji mokytojai ir studentai. Apie paverptos Lietuvos rašytojų bei jų kūrybą kalbės rašytojas Aloyzas Baronas.

2. Mokytojas Antanas Rinkūnas, PLB Švietimo Tarybos pirmininkas, paryškins beskyrinės sistemos principus ir galimybės juos pritaikyti lituanistinėse mokyklose. Psichologijos profesorius dr. Justinas Pikūnas kalbės tema: „Lemtingi momentai vaiko auklėjime“. Priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo klausimais kalbės mokytojos Stasė Vaišvilienė ir Janina Juknevičienė.

3. Tautinio bei bendruomeninio ugdymo klausimais pasisakys ir diskusijas praves mokytojas Stasys Barzdukas, PLB valdybos pirmininkas. Šiai programai daliai priskirtini ir du simpoziumai: tautinis ugdymas lituanistinėse mokyklose ir jaunimo pasisakymai, kas ir kaip jiems padėjo išugdyti sąmoningais lietuviams.

4. Mokytoja Jadvyga Matulaitienė, III-sios tautinių šokių šventės vadovė ir tautinių šokių instituto valdybos pirmininkė, pateiks taut. šokių bei žaidimų programą lituanistinėms mokykloms. Istorikas Vincencas Liulevičius kalbės apie Lietuvos istorijos keitimą ir pateiks naujos programos projektą. Mokytojai Juozas Placis ir Juozas Tamulis įvertins naujuosius vadovėlius: G. Cesienės II-jo skyriaus vadovėlį Rūtelę ir Zenono Ašoklio Lietuvos geografijos vadovėlį. Šiai programai daliai priskirtinas ir simpoziumas: „Eglutė“, kaip pagelbinė lietuvių kalbos mokymo priemonė.

Studijų savaitės programa baigsis simpoziumu: tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas lituanistinio švietimo darbe.

5. Visi kiti klausimai bus diskutuojami po vakarienes laisvojoje tribūnoje. Be to, studijų savaitėje bus vadovėlių, pratimų, vaizdinių priemonių,

mokyklų laikraščių, minėjimų programų parodėlė. Kultūros Fondo leidinius parūpins programos komisija. Visus kitus vadovėlius bei pagelbines mokytojai priemonės kolegos mokytojai prašomi atsivežti iš savo mokyklų.

Vykstą į mokytojų studijų savaitę iš Chicago gali pasinaudoti autobusu, kuris išeis nuo Jaunimo centro sekmadienį, rugpiūčio 17 d. 8 val. rytą. Iš Dainavos autobusas išeis rugpiūčio 24 d. 1 val. popiet. Registracijos ir kitais klausimais kreiptis į ūkio dalies vadovą mokytoją Juozą Tamulį, 7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. (312) 925-4076.

S. R.

PADĖKA

Šių metų Lietuvių Diena Kennebunkporte pas Pranciškonus buvo ypatingai graži — gražus oras, o taip pat maloni mūsų gausių bičiulių pagalba.

Be mūsų didžiųjų rėmėjų tos šventės būtų neįmanomos. Ypač norime paminėti ponią Oną Ivaškienę, kuri savo gražiai paruoštais šokiais linksminia lietuvių širdis, ir poną Bruožį, kuris taip sumaniai tvarko įvairius laimėjimus. Jiem mūsų nuoširdžiausia padėka.

Labai inuosiirdžiai dėkojame visiem, kurie ruošė laimėjimus vienuolyno naudai. Ypač pasižymėjo ponis Gureckienė iš Brockton ir Worcesterio Rėmėjų būrelis, vadovaujamas ponios Nancevičienės. Jiem visiem labai didelis aciu. Taip pat negalime užmiršti ir autobuso rengėjų, kurie įdėjo tiek daug pasišventimo juos organizuojant. Visiem dėkojame iš visos širdies.

Turėjome labai daug mūsų rėmėjų, kurie visokeriopai prisidėjo prie tos iškilmės pasisekimo savo darbais ir aukomis. Visiem dėkojame kuo nuoširdžiausiai. Tegu gerasis Dievas visiem kuo gausiausiai atlygina.

Tėvai Pranciškonai

Mielai lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Išgytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukus prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

J. Lukošius

Regina Tamošaitytė ir Edmundas Budrys šoka ispanišką tango.

IŠ VISUR

— Kun. Jonas Riaubūnas, Vasario 16-tos gimnazijos kape-lionsa, teologijos licencijatas, gimęs 1926 birželio 3, išvykęs stovyklauti su jaunimo grupe, liepos 27 žuvo Alpių kalnuose.

— Kun. M. Jarašiūnas, šį pavasarį baigęs teologiją Romoje, atlikęs primicijų mišias Toronte ir Londone, Ont., išvyko darbuotis į Baltimorės šv. Alfonso lietuvių parapiją, kurioje klebonauja prel. L. Mendelis, lietuvių spaudos ir misijų rėmėjas.

— Baltistikos studijų leidinys „Studi baltici“ iš spaudos išėjo Florencijoje. Veikalas apima visą eilę studijų, negrinėjančių lietuvių, latvių ir senųjų prūsų kalbų problemas. Jų autoriai daugumoje yra užsieniečiai universitetų profesoriai, besidomį lietuvių ir kitų Baltijos tautų kultūra.

— Ona Razgaitienė, gyvenanti Clevelando priemiesčio Parma senelių prieglaudėje, liepos 26 sulaukė 100 metų amžiaus. Tarp kitų sveikino ir Ohio gubernatorius F. A. Rhodes. Simtametė užaugo 10 vaikų. JAV pilietybę priėmė 1917.

— Dail. T. Valius dėsto meno dalykus Central Tech vasaros kursuose. Atliekamu laiku tęsia kūrybinius darbus savo vasarvietėje. Baigia paruosti angliškajai enciklopedijai vinjetes. Šiais metais jis dalyvavo keturiose organizacinėse parodose.

— Australijos L. B. krašto valdība nutarė susisiekti su JAV lietuviams solistais (S. Baru ir A. Stempuziene) ir kvies-ti juos gastrolėm Australijoj.

— Heikki A. Leesmet, estų tautinio komiteto JAV prezidentas, pakviestas mielai sutiko būti Amerikos lietuvių kongreso garbės komiteto nariu. Su estų, taip pat kaip ir su latvių, vadovaujančiomis institucijomis Amerikos Lietuvių Taryba artimai bendradarbiauja ir kartu sudaro Pabaltiečių komitetą, kurio reikšmė nuolat didėja ir veikla plečiasi.

— Inž. Kostas Astrovus, atlikęs savo valdišką darbą Indonezijoje, grįžo į Los Angeles, Calif. K. Astrovus yra geologijos specialistas ir JAV valdžios dažnai siunčiamas prižiūrėti statomas aliejaus ir kitokias žmones.

— Prel. Petras Silvinskas, sekretoriavęs Apaštališko delegato arkiv. Raimundi įstaigoje Washingtone, grįžta į savo Philadelphijos vyskupiją, kur profesoriaus šv. Karolio Boromėjaus seminarijoje, Overbrook, Pa.

— Antanas M. Kachanis, Vladio ir Elenos sūnus iš Providence, R. I. savanoris JAV kariuomenėje, baigė 8 savaitių pratybas Fort Dix, N. J. Dabar atostogauja 3 savaites pas tėvus. Po atostogų toliau pratybos tęs Aberdeen Proving Grounds, Aberdeen, Md.

— Dr. Arvydo Klierės nuomonė apie Marso sudėtį mini-ma New York Times rugpiūčio 8 d. laidoje tarp kitų mokslininkų pasisakymų.

— PLB valdība ir inž. V. Adamkus su žmona, bendru susitarimu rugsėjo 13-14 Tabor Farmoje, Sodus, Mich., rengia spaudos, radijo ir bendruomenės atstovų susitikimą. Susitikimo tikslas — pabendrauti ir pasitarti rūpimais klausimais. Bus taip pat prisimintas ir pagerbtas PLB valdybos buv. pirmininkas a. a. Juozas Bačiūnas ir simpoziumų būdu svarstomi klausimai — lietuviški mūsų uždaviniai LB rėmuose bei lietuviško darbo talka jaunosiose mūsų kartose.

— Vyt. Alanto, Lietuvių Zurnalistų Sąjungos pirmininko, naujas adresas: 8879 Robindale, Redford, Mich. 48239.

Per skaautybę — lietuvybei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga
Redaguoja: ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

Atlanto rajono stovykla "Trakai" jau čia pat

Jau turbūt ne vienas skautas-ė pradeda rimtai ruošti šių metų Atlanto Rajono vasaros stovyklai. Vadovai skuba registruoti važiujančius, peržiūrėti stovyklinį inventorių, pasirūpinti transportu. Broliai ir sesės, be abejo, jau pradeda pakuoiti savo asmeninę mantą, nes tikri skautai niekad nepraleis progos vasaros metu pastovyklauti.

Siais metais stovykla įvyks rugpiūčio 24-30, amerikiečių stovyklavietėje — 4 H Camp, Spencer, Mass., prie gražaus ežerėlio.

Stovykla bus pravedama patyrusių vadovų: vyriausiu stovyklos viršininku bus v. s. P. Molis, skautių pastovyklės viršininke — ps. G. Stankūnienė, paukštyčių — s. R. Lora, skautų — s. Č. Kiliulis ir vilkiukų — ps. R. Jakubauskas. Tai visame rajone žinomi vadovai, kuriems tėveliai be jokios baimės ir abejonių gali patikėti savo prieauglį.

Stovyklaujama natūraliais vienetais. Kiekvieno vieneto skautus-es stovykloje prižiūrės to paties vieneto vadovai. Visi valgys bendroje valgykloje, išskyrus paskiras iš anksto suplanuotas dienas, kada kiekvienas vienetas maistą gaminsis patys. Visi skautai ir skautės vežasi palapines, gi vilkiukai ir paukštytės miegos nameliuose (jiems nereikia vežtis stovyklinių lovelių).

Stovyklos metu vyks skiltininkų kursai, vadovaujant ps. G. Surdėnui. Jų metu skautai galės pagilinti savo žinias ir patyrimą.

Tad tegul nelieka nei vieno skauto ar skautės, nestovyklaujantių, visi burkimės Atlanto Rajono vasaros stovykloje, kur dirbdami ir besimokydami bei prie traškančio laužo apvainikuosime mūsų rajono 15-kos metų veiklos sukaktį.

B. K.

BAIGĖ MOKSLĄ

Ligija Birutyte, gimusi 1955.XI.1 New Yorke. Šiais metais baigė Blessed Sacrament pradžios mokyklą. Nėra abejonės dėl Ligijos gabumo, nes baigiant mokyklą jai suteikti du medaliai už mokslą, būtent: Highest Scholastic Achievement medalis ir Medal of Merit už aukštus pažymius. Toliau sesė Ligija lankys Mary Louise Academy, Jamaica, N. Y.

Skautų Sąjungai Ligija priklauso nuo 1962 m. Jos šypseną pragiedrina kiekvieną skautų pasirodymuose, dalyvaujanti stovyklose.

Ligija taip pat šiais metais baigė ir Maironio liuanistinę mokyklą New Yorke, kur visą laiką reikėsi kaip išskirtinai gabi mokinė.

Ligija Birutyte

Rūta Gerulaityte — gimė 1955.X.18 New Yorke. Šiais metais Rūta baigė Our Lady of Grace pradžios mokyklą Howard Beach, N. Y. Už darbštumą jai suteiktas medalis už anglų kalbą.

Rūta Gerulaityte

50 ydų bėgimas — I v. — L. Zdanys — Hartford, III v. — A. Raškys — Hartford.

200 ydų bėgimas — I v. — R. Slušnys — New York, II v. — V. Saimininkas — Hartfordas, III v. — R. Slušnys — Worcester.

Rutulio stūmimas — I v. R. Slušnys — Worcester, II v. — R. Zdanys — Hartford, III v. — A. Zenkus — Worcester.

Plaukimas — I v. R. Labutis — New York, II v. — R. Slušnys — Worcester, III v. — M. Zenkus — Worcester.

Estafetė — I v. — Hartfordo komanda, II v. — Bostono komanda ir III v. — Elizabetho komanda.

Jaunių grupėje: 50 ydų bėgime — I v. — D. Matulevičiūtė — Worcester, II v. — B. Zdanys — Hartford, III v. — R. Jurkevičiūtė — Hartford.

100 ydų bėgime — I v. — R. Jurkevičiūtė — Hartford, II v. — D. Matulevičiūtė — Worcester, III v. — B. Zdanys — Hartford.

Sokime į tolį — I v. — D. Matulevičiūtė — Worcester, II v. — B. Zdanys — Hartford, III v. — B. Račkauskaitė — Boston.

Estafetė — I v. — Hartfordo komanda, II v. — Bostono komanda, III v. — Worcesterio komanda.

Sesės plaukime — I v. — L. Zdanys — Hartford, II v. — B. Statkutė — Worcester, III v. — A. Raškytė — Hartford.

Sesės stalo tenise: I v. — Hartford, II v. — Elizabeth, III v. — Boston ir Worcester.

Sesių tinklinis — I v. — New York, II v. — Hartford, III v. — Worcester.

Toliau sesė Rūta lankys Christ the King H. S. New Yorke. Taip pat šiais metais Rūta baigė ir Maironio liuanistinę mokyklą New Yorke, kur pasižymėjo per visus mokykloje išbūtus metus kaip nepaprastai gabi mokinė.

Skautų Sąjungai priklauso nuo 1962 m. Uoliai lanko sueigas ir gražiai pasireiškia skautiškuose pasirodymuose.

Joana Strazdyte gimusi 1951. XII.23 New Yorke. Lankė St. Benedict pradžios mokyklą, kurią baigė 1965 m. ir baigiant gavo net dvi stipendijas — į Marymount H. S. / ir Angela Hall Academy. Šiais metais baigė Marymount H.S., ir jai suteikta New York State Regents stipendija. Be to, gavo ir du aukso medalius: General Excellence ir Science, taip pat Distinction in English History ir matematikos garbės pažymėjimus.

Sesė Joana gimnazijoje priklausė National Honor Society ir Mother Butler Honor Society. Toliau Joana studijuos Stony Brook universitete L. I. N.Y.

Joana Strazdyte

Skautų Sąjungai Joana priklauso nuo 1960 metų. Už gerą skautavimą jai suteiktas skiltininkės laipsnis. Uoliai dalyvauja skautų suvažiavimuose ir stovyklose. Keletą kartų dalyvavo Atlanto rajono skautų sporto šventėse, tinklinio ir plaukimo varžybose. Šiuo metu ji eina N. Y. vyr. skautių "Aušros" d-vės adjutantės pareigas.

Sesė Joana lankė ir 1965 m. baigė New Yorke Maironio vardo liuanistinę mokyklą.

Stovykla Ramiojo vandenyno rajone

Kas iš mūsų rajono skautų mėgsta keliauti ir praplėsti pažintį kitų rajonų skautų tarpe, yra mielai kviečiami atsilankyti Los Angeles skautų ir skautių stovyklon, kurioje stovyklauskautų "Kalniškių" ir skautių "Palangos" tuntų broliai ir sesės. Stovykla vyks L. A. nuosavoje stovyklavietėje Holcomb Valley, Californijoje, rugpiūčio 16-31.

Stovyklautojų mokestis: 50 dol. dviem savaitėm. 30 dol. vienai savaitei. Vykstant daugiau iš tos pačios šeimos, kiti šeimos nariai gauna atitinkamą nuolaidą.

Svečiai moka: už savaitgalį 10 dol., už vieną dieną 6 dol.

Losangeliečių pasisakymu, stovyklon kviečiami visi, iš visur, ypač jei apie savo atvykimą iš anksto praneša stovyklos vadovybei.

Stovyklos vadovybė: viršininkas — s. L. Grinius, 3879 Castelman St., Riverside, Cal.

Kapelionas — kun. R. Kasponis.

Skautų pastovyklės viršininkas — s. P. Pakalniškis, 615-12 St., Santa Monica, Cal.

Skautių pastovyklės viršininkė — ps. N. Griniene, 3879 Castelman St. Riverside, Calif.

Rimantas Rauba

Rimantas Rauba gimė 1951. VIII.12 New Yorke, lankė St. Sylvester pradžios mokyklą Brooklyne, kurią baigė 1965 m. ir baigdamas buvo apdovanotas Science medaliu. 1966 m. baigė Maironio liuanistinę mokyklą. Šiais metais Rimantas baigė Bishop Loughlin aukštesnę mokyklą. Baigiant jai suteikta stipendija į St. John's universitetą ir dalinė stipendija į Stony Brook universitetą. Pažymėtina, kad Rimantas gimnazijoje priklausė National Honor Society visus 4 metus. Taip pat aktyviai reikėsi ir tos gimnazijos Students Council.

Rudenį Rimantas pradeda studijuoti City College of New York, kur studijuos civilinę inžineriją. Iš pat jaunų dienų Rimantas žinomas kaip geras sportininkas. Jis žaidė Liet. Atletų Klubu futbolo komandose ir savo gimnazijoje žaidė krepšinių.

Skautų Sąjungai priklauso nuo 1958, yra skautas vytis, ir už darbštumą jai suteiktas skiltininko laipsnis. Uoliai dalyvauja skautų suvažiavimuose ir stovyklauja net nuo 1960 m. Šiuo metu Rimantas eina sporto vedėjo pareigas New Yorke Tauro tunte.

Atlanto rajone stovyklavietės darbai

Jau kuris laikas Atlanto Rajono stovyklavietėje įtemptai dirbama, kad paruoštų stovyklavietę patogiam stovyklavimui. Dažnai savaitgalį ten rasi brolius statančius palapines, su piuklais ir kirviais vikriai besišvaistantčius krūmokšniuose ar po dienos darbo prie lauzėlio vakarieniaujančius. Dažnai atvažiuoja visos šeimos, net ir maži vaikai papūti pora dienų žuolių pavyšyje.

Liepos 4-tos dienos savaitgalyje ten matėsi Waterburio, Hartfordo ir New Yorke broliai, kai kurie su šeimomis, kurie atliko daug darbo, valydami ir retindami mišką. Taip pat visą to savaitgalio šeštadienį ten burzgė ir didelis kasikas - buldozeris, buvo tvarkoma ežerėlio pakraštys ir nuleistas vanduo iš vienos ežerėlio pusės, kad paruoštų jo dugną valymo ir praplėtimo darbai.

Tuo pačiu metu ten posėdžiavo ir Stovyklavietės Tvarkymo Komitetas, svarstydamas ateities darbus.

Žinoma, vieno savaitgalio neužtenka stovyklavietę įrengti, reikalinga daug darbo valandų ir daug prakaito lašų iki bus visi darbai atlikti, todėl ir šią dieną nuvykus stovyklavietėn ten bus vienos ar kitos vietovės broliai, skautiškai darbštūs, ruošdami nuosavą kampeilį, kur tikėkimės ne už ilgo galės smagiai stovyklauti mūsų jaunieji skautai.

Ten Dirbęs

Akademių Skautų Chicago skyrius ruošia "Akvarijaus" stovyklą Rako ūkyje, Custer, Mich., nuo rugpiūčio 23 iki rugsejo 1. Kaina 40 dol. ir dar 5 dol. registracijos mokestis, kuris siunčiamas J. Raslavičiūtei, 7234 S. Sacramento, Chicago, Ill. Tel. 776-3254.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

Work near Home
Offset Pressman & Asss Pressman. Also Operator Single & Color Presses. Steady work. Nice working conditions Day shift.
Commercial Multi Color Corp. 653 11th Ave., N.Y.C. Call (212) C16-8231

Work Near Home

FOREMAN Secondary Operation Dept. To set up secondary operation involving drilling tapping, turning, milling. Must be able to supervise. Some background in tool work. Mini-Matic, 1275 Bloomfield Ave. Fairfield, N. J. (201) 226-7877 — Mr. Folz.

Work Near Home

Cooks Ala Carte Exp. Only top pay. Full time & part time. All benefits. The Chalet, 120 West Pasaic Street, Rochelle Park, N. J. Call (201) 843-2711. Ask for Chef Rudy.

EXP MECHANIC ON AUTOS
Must have own tools — steady nice working conditions work near home Commercial body and tank — 53-24 98th Street Corona Queens, Call: 699-5688

SALAD MAN

Short Order Cook and General Kitchen Help steady nice working conditions good salary. The SCHOONER REST — 111 West Broadway Port Jefferson L.I. Call 516 - 473-5656

SHEETMETAL MECHANICS
1st & 2nd class. Full time days. Part time nights/5 hours. Precision chassis, housing, etc. Close tolerance. Bklyn. loc. (212) 783-6206

IRON WORKERS

Inside & outside Experience. Good pay, steady work Call (212) 539-0220.

WORK NEAR HOME

Porter nites 12-8. Steady nice working conditions Brunswick Parkway Lanes 955 Bronx River Ave. Bronx. Call 893-4080

AUTO MECHANICS

12,000 to 15,000 Potential
If you're looking for the chance to earn excellent pay with potential income unlimited, this new aggressive Ford dealership is for you. Many fringe benefits, fine working conds. Contact Service Manager. Thomas Ford, 914 Yonkers 8-3900.

Work Near Home

Exp or Trainee
Transmission Mechanic or helper Learn to rebuild & install Must have license Rosedale Automatic Transmission, 3375 Lawson Blvd., Oceanside, N.Y., Call 516 OR8-2909

Work Near Home

MALE CUTERS
On Children's sportswear Permanent. Salary open Plenty of overtime Must be Exp.
CLARK KNITTING MILLS
150 Commerce Rd. Charlestadt, N. J. (201) 933-8844

STATIONERY FIREMEN
SECOND CLASS LICENSE
GENERAL MAINTENANCE PAINTER
HOUSEKEEPING, DIETARY
LAUDRY SERVICE POSITIONS

Salem Hospital is a large friendly community hospital that offers qualified personnel, highly competitive salaries, a convenient suburban location, excellent benefits and a congenial staff.

Apply Personnel Office

SALEM HOSPITAL

81 Highland Ave., Salem, Mass.

(617) 744-6000

— An Equal Opportunity Employer —

CANDY PACKERS and GENERAL FACTORY WORKERS

Male — Female Trainees or Experienced Packers for Belt Work Immediate openings Male & Female 8 AM — 4:45 PM or 5:15 PM — 10 PM. Permanent employment, pleasant working conditions and excellent fringe benefits. Apply in person for interview 9:00 a.m. to 11:00 a.m. and 1:00 p.m. to 4:00 p.m. Monday through Friday or call (617) 864-1200 ext 303 for appointment.

DERAN CONFECTIONARY CO. 134 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02141. At Lechmere Square M.B.T.A. Station.

TAILOR

We are seeking a thoroughly experienced tailor for our Men's alteration department. Liberal salary, excellent employee benefits.

Apply in Person

BAMBERGER'S

Newark

Employment Office 9th Floor
An equal Opportunity Employer

Work Near Home

Experienced Body & Fender Man or Combination Painter Steady work nice working conditions All fringe benefits 40 hours 5 days
Perfect Custom Coach Inc. 219 W. 77th St., N.Y.C. 874-3016

MALE - FEMALE

High School Grads

JUNE GRADS

Get yourself something for graduation... a good job.

Right now, we have a choice of openings as:

- SECURITIES CLERCS
- TYPISTS
- STENOS
- SECRETARIES
- FIGURE CLERKS
- PAGES
- FILE CLERKS

and many other great jobs at good starting salaries.

A special feature at Citibank are several training programs, for example — Secretary page program for girls having little or no typing & steno skills to be trained during the normal work day as secretaries. Supervisory training program — geared to night college students who possess outstanding aptitudes.

APPLY NOW

111 WALL STREET

(at F.D.R. Drive)

8:30 am - 4:30 pm

on Wednesday - Friday.

634 LEXINGTON AVE.

(at 54th Street)

9:00 am - 7:00 pm

Monday and Tuesday

9:00 am - 5:00 pm

Wednesday - Friday

For Something More Than a Job
An equal opportunity employer m/f

SPORTAS ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

PLAUKYMO PIRMENYBĖS ATIDĖTOS

1969 m. S. Amerikos pabaltiečių ir lietuvių plaukymo pirmenybės, turėjusios įvykti liepos 26-27 Clevelande, dėl nepatogaus supuolimo su kitomis plaukymo varžybomis Kanadoje ir JAV-se yra atidėtos į sekmadienį, rugpjūčio 31 taip pat Clevelande.

Pirmenybių programa ta pati, kaip ir anksčiau buvo skelbta.

Varžybos vyks Case Western Reserve universiteto 'Donnell' baseine, 10900 Euclid Ave., Cleveland, Ohio.

Varžybos šį kartą vyks tik vieną dieną, per dvi sesijas: pirmoji sesija nuo 10 val. ryto iki 12 val., antroji — nuo 5 iki 7 val. vak.

S. Amerikos lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių pirmenybių, atskirų rungtių visai nevykdant.

Dalyvių registracija privalo būti atlikta iki rugpjūčio 20 adresu: Mr. A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44110.

Varžybos vyks vyrų, moterų, jaunių A (15 - 17 m.), jaunių ir mergaičių B (13-14 m.) ir jaunių ir mergaičių C (žemiau 13 m.) klasėse.

S. A. LIETUVIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

1969 m. S. Amerikos Lietuvių Lauko Teniso pirmenybės įvyks rugpjūčio 30-31 Chicagoje. Varžybas rengia Chicagos Lietuvių Teniso Klubas.

Programa: a) Vyrų vienetas; b) Moterų vienetas; c) Vyrų dvejetas; d) Jaunių (žemiau 19 m.) vienetas; e) Jaunių, dvejetas; f) Jaunūčių (žemiau 15 m.) vienetas.

Dalyvių registracija atliekama per klubus ar pavieniai iki rugpjūčio 23 adresu: Mr. V. Grybauskas, 4144 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632. Telefonas (312)847-1729.

SALFASS-gos Centro Valdyba

S. A. Lietuvių pirmenybės, praneša dr. A. Nasvytis, įvyks kaip numatyta rugpjūčio 23-24 Čiurlionio ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr., Cleveland, Ohio. Dalyviai prašomi tuoj siųsti įsirašymus ir dalyvio mokestį 10 dol. (jaučiam 5 dol.) dr. A. Nasvyčio adresu: 10823 Magnolia Dr., Cleveland, Ohio 44106.

Pirmenybės 5 ratų. Pirmasis ratas šeštadienį 10 v. ryto. Praeitais p-bes laimėjo buv. Lietuvos ir Kanados čempionas P. Vaitonis, Hamilton, Ont. Tautvaišas tikisi atgriebti iš jo.

Chess Life liepos nr. skelbia, kad Mid-America p-bes pasidalijo tryse: Greg DeFotis, Richard Verber ir Paulius Tautvaišas, surinkę po 4½ tš. iš 5½ galimų. Buvo 57 dalyviai.

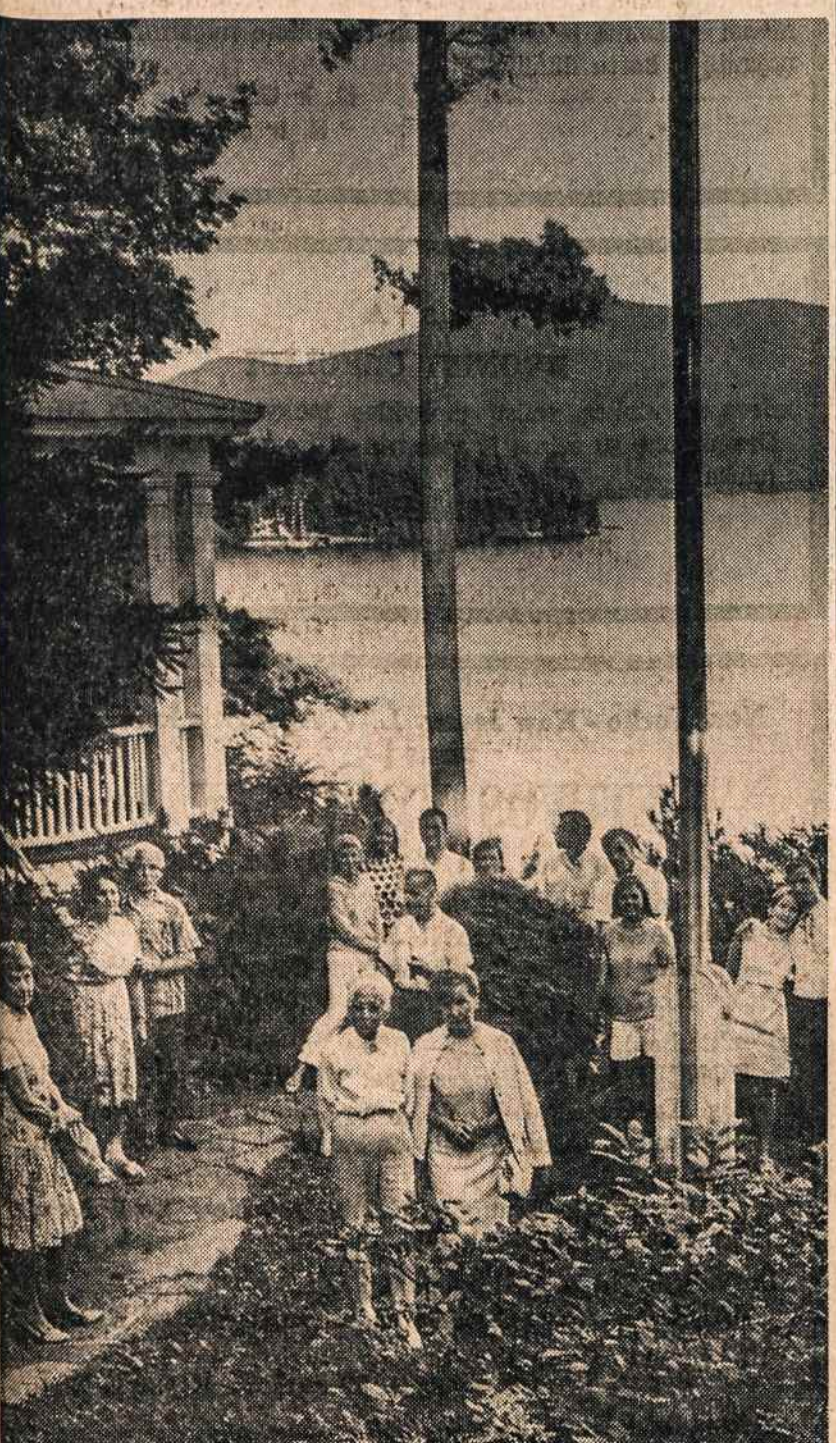
Kapitonas Algis Makaitis apdovanotas bronzos medaliu už tarnybą Vietname. Dabar jis Fort Meade, Md. Ad. Makaičio

Perku viso pašaulio ir JAV vartotus pašto ženklus "Commemoratives", nesužalotus ir nenumirkytus nuo voko popieriaus. Mažiausias kiekis turėtų būti bent 100 pašto ženklų. Dėl kainos tarsimės. — Petras Rašimas, 437 Kansas St., Lindenhurst, N. Y. 11757.

— Rašomos mašinos nuo mažiausios iki standard 92% liet. angliškų raidynais, taip pat TV, radijo ir biznio mašinos. Reikalaukite katalogėlių: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731 telef. (516) 757-0055.

Juostos, takeliai, pagalvėlės. Milda Kvedarienė, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Salos ir kalnai George ežere. Prie šio ežero yra graži lietuvių šlyvynų Blue Water vasarvietė. Puikios sąlygos praleisti atostogas. Patogu pailsėti vykstant į Kanadą. Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Dėl informacijų kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. Tel. (518) NH 4-5071. Nuotr. V. Maželis

labai pasigenda Bostono lietuvių šachmatininkai.

So. Bostono lietuvių pil. draugijos šachmatininkai nedaro pertraukos vasaros metu, jie renkami ketvirtadieniais nuo 7 v. v. į LPD klubą. Neseniai pasirodė atvykęs iš Clevelando Saulius Girnius, Kęstutis Makaitis, Vytautas Paliulis, Algirdas Leonavičius ir kiti. Jei susidarytų nauja jaunučių ar jaunuolių grupė, Merkis žada su jais padirbėti, rinktis ketvirtadieniais.

Lietuvos moksleiviai spartakios šachmatų varžybose baigė 16-toj vietoj, nors ir laimėjo porą paskutinių kovų: prieš Kirgiziją 5:3 ir Tadžikiją šeši su puse - vienas su puse.

REAL ESTATE
OUTSTANDING BUY
Attention Hunters & Fishermen 35 acres with brooks in upper Adirondacks. Asking price 2,500. Also smaller lots.
Saranac, N. Y. Call (518) 293-6607

H. W. FEMALE
TELEPHONE CLERKS
Major Retail Organization near Caldwell has immediate openings in its credit department for Telephone Clerks — Full or Part time. Previous credit investigation or authorization. Experience desirable. But not required. Must be high school Graduate. Excellent Company Benefits and working conditions. For Appointment call Mr. Roberts at 201 228-3300 — Monday Thru Friday — An Equal Opportunity Employer.

SECRETARY GAL FRIDAY
To Director of Human Relations & Personnel
Steno, typing, records keeping, etc. aircond., daylight offices. Free parking 2 blks from subway.
Bronx Mfg. Division
BLUE CHIP COMPANY
Many company-paid benefits
Call 585-2001

WOMEN
Light Factory Work Steady nice working conditions 40 hours work near home.
GLEN DESIGNS
31 Columbus Ave.
Englewood, N. J.
(201) 871-4221

DISPLAY
FOR RENT—Ludlow, Vermont
Brand new A Frame, 1 bedroom & a loft, sleeps six. Near town, 3 mi. from lakes and golf course. Available from August to October. \$75.00 per week. Call 203-259-0986.

ALMA CLEANING MAINTENANCE
Venitian Blinds cleaned, floors waxed, carpets shampooed. Kitchen walls washed & stoves cleaned, traverse rod, chandeliers. Lights globe, mirrors, picture, range hoods installed. All work supervised Alma Cleaning. 34-10 Dureimer Ave. Call 654-4441.

NIPPE NURSERY FURNITURE
Complete stock of childrens furniture, High Chairs, Baby Carriages, Doll Carriages. Toys at Discount Prices. (516) MO5-0484. Open Fridays till 9 PM. 147 E. Main St. Bay Shore, L. I.

OUTSTANDING BUY RESTAURANT Williamstown, Vt. 1½ ml. from New Eng. Thruway, 25 seating—can double, liv qtrs avail. Ideal for bus cpl. Must sell \$10,000. Write or call V. Masi, 94 Beckley St., Barre, Vt. (802) 476-4054 or (802) 476-4475.

Exp. Operators on Singer machines. Section work on pants. Steady — Union Shop. Leeds Sportswear 101-09 Woodhaven Blvd. Ozone Park, N. Y. Call 847-9347.

LITAS TRAVEL SERVICE
jums patarnaus nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsistoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. LITAS Travel Service talkina išskviečiant gimines iš Lietuvos, — atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATĖS KELIONĖN? ... Nepamirškite
LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212-847-5522

H. W. MALE
AIRCONDITIONING MECHANIC
Experienced with car only. Good working conditions salary open 40 hours plus. DUN-RITE 112 Fetherbed Lane Bronx N.Y.
Call 294-9413

MACHINE OPERATORS with mechanical ability. Starting at \$2.75 per hour — 1st, 2nd and 3rd shift 10% extra for 2nd and 3rd. Must speak read and write English. Has plenty of overtime. In Queens, N.Y. area, call (212) 639-8249.

Work near home Exp Auto Mechanics — Salary open on Renault & Peugeot excellent working conditions vac & fringe benefits Manhattan Imported Cars 284 North Main St., Hempstead L.I. 516-538-2888

VINYL Printers and Laminators — Color Mixers and Matchers must be experienced. Full benefits, new plant, good wages. All replies strictly confidential. Call or write: Mr. Manson, General Manager, 50 California Av. Paterson, N.J. (201) 684-1324

Work near home **FACTORY ENVELOPES** Machine Operators Adjusters Window cutters Sheeters — top pay steady jobs. — See Jack O'Leary Orgler & Deutsch 167 41st Brooklyn, N.Y. Call (212) HY 9-2400

TRUCK MECHANICS
Several men for day and evening shifts. Must have a solid mechanical background. We offer a good starting wage and one of the best benefits programs in the area. Apply in person to our service manager. International Harvester Co. 61 North Beacon St. Allston, Mass. An Equal Opportunity Employer.

BODY & FENDER MEN AUTO PAINTER
Steady nice working conditions Good pay and benefits. VASCO'S AUTO BODY 374 Sagamore Ave. Mineola L.I. — 516-746-8230

MEN WAREHOUSE
All positions
DYEHOUSE
All positions
FINISHING
All positions
TUFTING MECHANICS
Company paid benefits

HOLLYTEX CARPET MILLS EASTERN DIVISION
1070 Jaymor Road
Southampton, Pa.
(215) 355-6000

H. W. FEMALE
FOOD PLANT WORKERS
UNITREE CORP. 812 Borden Rd. Cheektowaga, N.Y. — Applications are now being accepted for 2nd shift operations 4 PM to Midnight to start immediately. Pleasant surroundings. Apply 1-4 PM (Monday to Friday)

DAY SHIFT — WOMEN no exp. necessary Packing and Assembling steady work air conditioned plant benefits X. ACTO INC. 48-41 Van Dam Street Long Island City. Call: EX 2-3333

Exp. Operators on Singer machines. Section work on pants. Steady — Union Shop. Leeds Sportswear 101-09 Woodhaven Blvd. Ozone Park, N. Y. Call 847-9347.

Exp. Operators on Singer machines. Section work on pants. Steady — Union Shop. Leeds Sportswear 101-09 Woodhaven Blvd. Ozone Park, N. Y. Call 847-9347.

SERVICE
BILLS AMOCO SERVICE CENTER
Open 7 days a week. We do general Auto Repairs and Towing Service. 179-01 Linden Blvd. St. Albans Queens
Call — JA 6-9547

RENT - A - TRAILER
ERIBA CAMPING TRAILERS
\$65 a week — any car can pull our trailers. See them at 65 Street & Metropolitan Ave. Maspeth.
Call GL 6-1039

SOPHIES BEAUTY SALON
Open 5 days a week late nite Thurs and Fri — Latest styles in creative hair styling. We sell wigs and wigs — 90-22 Jamaica Ave Woodhaven. Call VI 6-9036

PARK RIDGE REST HOME
A Home Away from Home Good food rec room and TV Catholic Church in the Area 13 Broadway Park Ridge N.J.
Call 201-391-7040

P. P. D. & T. CONTRACTORS
352 Van Brunt St. Brooklyn For commercial, industrial, homes HOMES REMODELED from start to finish.
Call 625-0666

L & M CAR SERVICE
DOOR TO DOOR ANYWHERE 24 Hour Service Wedding Parties Airports Hospitals — Meter Rates
Call (212) 568-8000

DELIVERIES ANYWHERE MAN WITH PANEL TRUCK
ALSO STATION WAGON
For Airport Service
Call 516-742-5105

TREASURE CHEST. Delicious American food, appealing Eearly Amer. setting. Built 1741, small salon-like rooms decorated with precious antiques, dining on Terrace over lovely gardens. Lunch & Dinner except Tues. 3 mil. south of Poughkeepsie on Rte. 9 (914) 462-4545.

FRED & ANGIE'S ITALIAN RESTAURANT
Open 6 day aweek, Good food — A family place. Come for Sunday Dinner.
221 Montauk Highway
West Sayville L. I.
(516) 589-8978

QUALITY WORK
Painting & Decorating Expert Paper hanging Free estimates All work guaranteed.
Call 824-6531
Ask for Frank

ALL Vent Corp. Rubbish Removal & Carting, Demolition Lic. #8736 90 (665-394) Free Estimates, 324-8470-1.

DELICIOUS COLDCUTS
Open 7 days We have the Finest of Coldcuts We cater for Parties
55 Hensico Road
Thornwood, N. Y.
Call (914) 769-9343

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N. Y. 111227
Tel. 894-4188

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užteikite — įsitikinsite!
9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9
New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šnaina ir adv. Jonas J. Grugaus. Reikau su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000
Current dividend 5¼% on all accounts.
Dabar moka 5¼% už visų rūšių taupomus pinigus.

TOKS, KOKIO NORITE
skaniausias ir geriausias
LENKIŠKAS KUMPIS
aukštos kokybės simbolis, gaminama panaudojant daugelio metų patirtį kiaulių auginime ir kulinarijoje.
Reikalaukite autentiško importuoto kumpio kiekviena proga, pasirinkdami bet kurią iš šių trijų pasaulyje pagarsėjusių rūšių:
KRAKUS — ATALANTA — TALA

Prailgintas vasarvietės sezonas KENNEBUNKPORT, MAINE
Pranciškonų vasarvietė Kennebunkport, Maine, pilnai veiks iki rugsėjo 1 d. — Darbo Dienos (Labor Day). Nuo rugpjūčio 17 dienos yra laisvų vietų. — Kreiptis:
FRANCISCAN FATHERS
Kennebunkport, Maine 04046
Telef. (207) 967-2011

FAGERBTI LIETUVOS KANKINIUS DABARTINĖ PROGA NEPASIKARTOS
Mums dabar gyvenantiems tenka nepasikartojanti privilegija įamžinti Lietuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviška kopyčia Šv. Petro bazilikoje, Romoje. Tapti šio darbo dalininku laiko jau nedaug beliko. Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lietuvos Kankinių kopyčios kūrėjų tarpe.
Aukus siųsti adresu:
LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 West 68th Street Chicago, Illinois 60629

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užteikite — įsitikinsite!
9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9
New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Cekoslovakijos okupacijos metines minint, rugpjūčio 17, sekmadienį, 9 val. ryto šv. Patriko katedroje bus laikomos mišios už karinolo J. Beran vėlę. Šis kardinolas mirė šiais metais Romoje, anksčiau už savo įsitikinimus nacių ir komunistų kalėjimuose ištenkėjęs 17 metų ir tapęs pavergtų Europos tautų kovos už religinę ir tautinę laisvę simboliu. Pamokslas ir pamaldos bus skiriamos už pavergtų Europos tautų išvadavimą. Ir lietuviai kviečiami dalyvauti, o moterys, pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Laisvės Žiburys rugpjūčio 17 duos pasikalbėjimą su Lilija Šukytė, Metropolitan operos soliste, kuri praėitą savaitę grįžo iš gastrolų po Vokietiją. Pasikalbėjimą praves Vytautas Strolija.

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, gastrolėm buvo išvykusi į Vokietiją, kur Miuncheno operoje dalyvavo Mozarto "Cosi fan tutte" pastatyme ir dainavo Fiordiligi vaidmenį. Opera gastroliavo ir kituose Vokietijos didesniuose miestuose ir Salzburge, Austrijoje. Apie Liliją Šukytę labai gražiai parašė visa eilė vokiečių laikraščių, išgirdami jos dainavimą ir vaidybą, primindami, kad ji gimė Lietuvoje, gyvenusi šiaurės Vokietijoje, pasukusi emigravusi į Kanadą ir kad dabar dainuoja Metropolitan operoje. Apie ją rašė: Salzburger Nachrichten, Muenchener Merkur, Suddeutsche Zeitung, Die Welt — Hamburge leidžiamas laikraštis. Laisvės Žiburys jos koncertą rengia rugsėjo 14 Town Hall salėje Manhattane.

Dr. Arvydas Klorė šį sekmadienį kalbės per Laisvės Žiburio radiją apie paskutinius Marso planetos tyrinėjimus. Keliaudamas į mokslininkų konferenciją Cape Code, jis buvo sustojęs pas savo gimines New Yorke. Rugpjūčio 8 d. New York Times dienraštis citavo jo nuomonę apie Marso atmosferą. Jis yra šios srities specialistas, tyrinėjęs Marso atmosferą.

Kun. dr. Vlodo Goro mirties metinių proga rugpjūčio 15, 7:30 val. vak. bus aukojamos mišios Dievo Motinos Sopulingosios bažnyčioje, Kearny, N. J. Prašau visus jo buvusius draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose arba prisiminti jį savo maldose. — Velionies sesuo M. Goraitė.

PADĖKA

Mūsų mamytei **Onai Bružinskienei** mirus, reikiama nuoširdžia padėka Nekaltai Pr. seselėm už velionės globą paskutinėse jos gyvenimo dienose ir nuoširdų rūpestį laidotuvių metu. Kunigam: msgr. P. Jurui, msgr. V. Balčiūnui ir V. Zakarui už paaukotas gedulingas mišias ir palydėjimą į kapus. Dėkojame visiem už užprašytas šv. mišias ir pareikštas užuojautas mūsų liudėsio valandoje.

Sūnus, dukterys ir artimieji

Williamsburg sekcijoje, 372 Hooper St. išnuomojamas butas iš 4 kambarių už labai prieinamą kainą. Kreiptis tel. SP 6-3843.

Ieškomas žmogus, kurs galėtų pabūvoti pas asmenį nuo 5 val. popiet iki 10 val. vak. Kreiptis 91-48 88th Rd., Woodhaven, N. Y. Tel. 843-3544.

DVIGUBAS ŠEIMOS DŽIAUGSMAS

Darbšti ir pareiginga Petro ir Matildos Vasiliauskų šeima iš Floral Park, Nassau, N. Y. šiemet išgyveno dvigubą džiaugsmo šventę. Savo prasmingo gyvenimo kelyje rūpestingai užauginę, lietuviškoje aplinkoje išauklėję ir mokslus išleidę mylimą sūnų Petriuką, užtarnautai apsidžiaugė po aštuoniolikos metų sulaukę jau medicinos daktaro Petro, o dar už savaitės ir jo jaunos žmonos.

Daktaras Petras P. Vasiliauskas (Peter P. Wallis, jr.), gimęs Brooklyn, N. Y., mokėsi ir baigė Sewanohoka High School, Floral Park, N. Y., kur už pavyzdingą mokymąsi ir iškilų futbolo komandoje žaidimą jam buvo pasiūlyta Syracuse universiteto stipendija.

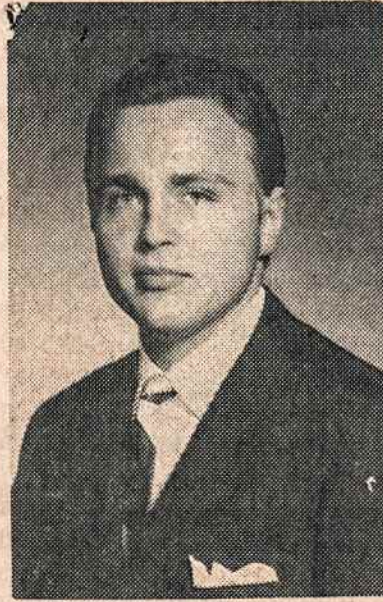
Petras į St. John's universitetą įstojęs, mokėsi chemijos, formacijos ir kitų mokslų dalykų ir buvo garbinguose dekanų sąrašuose atžymėtas. Futbolą žaisdamas, net kelis kartus buvo sužeistas.

Medicinos studijuoti Petras buvo išvykęs į Vokietiją, kur vasaros metu Goethe universite-

te išklauses vokiečių k. kursą, rudenį išlaikė egzaminus ir įstojo į Heidelbergo universitetą.

Tuo laiku iš Hollywoodo į Heidelbergą atvyko dokumentinių filmų gamintojas Volper. Jo uždavinys buvo: įamžinti filme ten studijuojančių amerikiečių veiklą bei patyrimą mokslo, kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo, tarptautinio studentų bendravimo bei sugyvenimo ir laisvalaikio panaudojimo srityse. Petro Vasiliausko aktyvia veikla susidomėjęs, Volper pakvietė jį filme būti tuo gyvenimiškai reprezentaciniu JAV studentu. Sudėtingo "American Student in Heidelberg" dokumentinio filmo gamyba buvo vykdoma šešis mėnesius. Filmas buvo per televiziją rodomas visoje Amerikoje. Viena to filmo kopija, su gamintojo nuoširdžia padėka už vertingą bendradarbiavimą, buvo įteikta jį pagrindiniam dalyviui Petriui Vasiliauskui.

Grįžęs į New Yorką, Petras mokslą toliau tęsė St. John universitete, kurį baigė B. S. chemijos mokslų diplomu.

Dr. Petras Vasiliauskas

Medicinos studijuoti Petras įstojo į Seton Hall College of Medicine and Dentistry, Jersey City, N. J. Po dviejų metų šią kolegiją perėmusi valstija, pavadino New Jersey College of Medicine and Dentistry, kurią Petras 1969 birželio 7 baigė medicinos daktaro laipsniu. Dabar Petras atlieka Meadowbrook Long Island, N. Y. ligoninėje interno praktiką.

Dr. Petras yra trečios kartos Amerikos lietuvis, ir mūsų džiaugsmui, kalbantis gražia ir taisyklinga lietuvių kalba. Netolimoje ateityje jis pasiryžęs specializuotis akių ligų gydymo srityje.

1969 birželio 14 Woodbury, N. J. bažnyčioje įvyko daktaro Petro su Carolyn Louise Booth vestuvės. Sauni puota buvo Westwood Country klube, jaunųjų šeimų giminėms, artimiesiems ir bičiuliams dalyvaujant.

Daktaro tėvas Petras Vasi-

turėjo didelę reikšmę lietuvių muzikinei kultūrai, kuri tada žengė pirmuosius žingsnius. Jis buvo visuomenininkas ir sąmoningas lietuvis. Jis skleidė muzikos meną ruošdamas būsimus vargonininkus, kuriems įdiegė ne tik specialių žinių, bet kartu ir didelę meilę gimtajai dainai.

Rūtos Ansambliis jau žinomas ne tik New Jersey, bet taip pat ir New York, Great Neck, Hartforde, Waterbury, Washington, Kanadoje ir k. Kaip kiekviena gyva ir kūrybinga tradicija nuolat vystosi, taip meno ar dainos sambūriai turi žengti drauge su gyvenimu. Ir tai pareikalauja tiek iš choristų - atlikėjų, tiek iš dirigento nepaprastai daug kruopštumo, gero pasiruošimo ir rūpestingos dainų atrankos. Reikia nepamiršti, kad visi Rūtos dalyviai iš to duonos nevalgo ir nėra kokie profesionalai. Jie aukoja savo brangų poilsio laiką savo dainai. Nuo jų polėkio, noro, darbo ir talento priklauso atliekamo kūrinio meninis lygis. Tam reikia meilės ir pagarbos dainai. Kaip sakoma, proto ir širdies...

J. Vėblaitis

RŪTOS ANSAMBLIS DIRBA

Karšta, drėgna ir tvanki yra šių metų vasara. Ištrūkę iš įstaičių, mokyklų bei fabriukų tautiečiai skuba iš šio garo katilų kur nors pasprukti: vieni į gamtą, kiti prie jūros, o tretii atsisakydami tarp vėsintuvų užsidaro... Tačiau panašūs atsigalvimo malonumai šią vasarą nėra taikomi rūtiečiams. Mat jie turi pareigą ir stropiai ruošiasi išpildyti 56-tojo Lietuvos Vyčių seime lietuviškų dainų programą. Ir taip per visą mielą vasarėlę jie pliekia, mokosi, prakaituoja ir repetuoja. Praktikos vyksta kiekvieną ketvirtadienio vakarą.

Vyčių 56-sis suvažiavimas įvyksta rugpjūčio 22-24 Newark, N. J., Robert Treat viešbutyje. Šio seimo šeiminkais yra New Jersey ir New Yorko apskričių vyčiai.

Parduodami visi buvusios foto studijos įrankiai. Gera proga viską įsigyti už žemą kainą. Pardavimo priežastis: senas amžius ir nesveikata. Kreiptis: R. Kruch'as, 65-23 Grand Ave., Maspeth, N. Y. 11378.

Elizabetho Lietuvių Laisvės Sveitinei reikalingas baro vedėjas — manadžeris. Dėl sąlygų prašoma kreiptis šiuo adresu: Lithuanian Liberty Hall, 269 Second St. Elizabeth, N.J. Telef. Elizabeth 3-9012.

Mainau savo namą Kaune į vieną ar du kambarius Amerikoje. Informacijai rašyti: P. Dubinskas, 101-43 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418.

Reikia pagirti, kad šiaip ar taip Rūtos Ansambliis jau per eilę metų pastoviai dirba ir ugdo lietuvišką dainą tiek saviškiu tiek kitataučių tarpe. Šalia daugelio koncertų jis yra įdainavęs berods keturias ilgo grojimo plokšteles, kurios dėl savo liaudiško pobūdžio yra plačiai pasklidusios ir klausomos; net ir Lietuvą pasiekė. Choristų sąstatais yra gana margas: čia rasime grynų Lietuvos atėvių, Amerikoje augintų ir net ketvirtą kitataučių, kurie per eilę metų pastoviai lanko repeticijas, mokosi melodijas, o svarbiausia turi išmokti žodžių ištarimą lietuviškai. Jie stropiai stengiasi, nes yra pamilę lietuvišką dainą.

Kadangi šiais metais sueina 100 metų nuo kompoz. Juozo Naujalo gimimo, tai jo atminimui pagerbti bus atliekami keli jo kūriniai. Juozas Naujalis priklauso prie tų mūsų kultūros spindulių, kurie pirmieji sutvėrkėjo caro sukaustytoje Lietuvoje. Šio mūsų kompozitoriaus organizacinė ir kūrybinė veikla yra labai šakota ir

BOSTONO ŽINIOS

Solistas Benediktas Povilavičius yra pakviestas dainuoti italų festivaly, Nort End. Povilavičius dainuoja ten iš operų "Sevilijos kirpėjas" Rossini ir "Figaro vestuvės" Mozarto. Kartu dainuoja ir solistė Florenza Small. Povilavičius dainavo liepos 19 ir 20 ir dar dainuos rugpjūčio 16 ir 17.

Bostono miesto meras sako, kad mokesčiai Bostone šiais metais pakeliami 15 dol. Tai turėtų būti aukščiausi nuosavybės mokesčiai visoj Amerikoje.

liauskas, gimęs Pensylvanijos valstijoje, su grįžtančiais tėvais buvo parvežtas į Lietuvą, kur baigė Jurbarko "Saulės" gimnaziją. Po to dirbo vertėju (iš lietuvių į anglų kalbą) Lietuvių Tautosakos Archyve Kaune. Prieš antrą pasaulinį karą grįžo į New Yorką. Vakaraus studijavo cheminę inžineriją Cooper Union Kolegijoje New Yorke, vėliau Brooklyn Kolegijoje baigė chemijos mokslus. Chemijos akademiko specialybėje iki šiol tebedirba Pfizer chemijos bendrovėje. Su broliu Ignu jau keletą metų dainuoja Brooklyn vyrų chore.

Dr. Petro žmona Carolyn Louise Booth yra baigusi Rutgers University B. A. degree in Education. Jos tėvas dr. George Booth yra akių ligų gydymo specialistas. — K. Kr.

Komp. Jeronimo Kačinsko kūrinis — pučiamųjų kvintetą ir saksofonų kvartetą nupirko M. I. T. — vienas iš geriausių Amerikos universitetų, kuriame yra ir muzikos departamentas.

Sol. Stasys Barų pakveitė dalyvauti šv. Petro parapijos choro metiniame koncerte, kuris bus lapkričio 30 Lietuvių Pliečių draugijos salėje. Choras gėvėnijos metu numato atlikti Verdi "Stabat Mater".

A + A

JONUI MAKASKIUI

mirus, jo žmonai Stefanijai ir dukrai Ilonai reikiu nuoširdžią užuojautą.

A. Ramanauskas

A + A

BRONIUI ČEPULIUI

mirus, jo žmonai Rozalijai Čepulienei, dukrai Darijai Dragūnienei su šeima ir sūniui Algiiui reikiame nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liudime.

D. ir G. Surdėnai
R. ir J. Ardžiai

A + A

BRONIUI ČEPULIUI

mirus, jo dukrą, mūsų mokyklos mokytoją, kolegę Dariją Dragūnienę su šeima ir velionės artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Philadelphijos V. Krėvės lituanistinės mokyklos mokytojai ir Tėvų Komitetas

APREIŠKIMO PARAPIJOS PIKNIKAS

įvyks

August — Rugpjūčio 31

Franklin Square, L. I., N. Y.

Gros Joe Thomas orkestras

Durys atsidarys 1 val., šokiai prasidės 4 val. popiet

Gražus parkas, didžiulė naujai pastatyta salė, geras privažiavimas ir aikštė mašinom statyti.

Autobusas išeis 1 val. nuo Apreiškimo bažnyčios; 1:30 — nuo salinų įstaigos Woodhavene. Nuo Jamaica traukinio paskutinės stoties iki pat pikniko aikštės autobusas atveža per 15 minučių.

PLATTDEUTSCHE PARK RESTAURANT
1132 Hempstead Turnpike Franklin Square, L.I., N.Y.

Kviečiame papapiečius ir svečius dalyvauti.

"Prisimink mane kai jau aš būsiu išėjus į negrįžtamas tolimas..."

Rugpjūčio 20 d. sueina 10 metų, kai gyvųjų pasaulį paliko mano neužmirtamai miela žmona

a. a. LEONĖ LUKASEVIČIENĖ

Brangius mūsų gimines ir draugus prašau prisiminti Leonę savo širdy ir maldoj.

Pamaldos bus šeštadienį, rugp. 23 d. 10 val. Tėvų Pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave. Brooklyn, N. Y.

Dr. Henrikas Lukaševičius

New Yorko - New Jersey L. V. Apskritis kviečia visus į

LIETUVOS VYČIŲ SEIMA

Rugpjūčio (Aug.) 21, 22, 23, 24, d.d., 1969 m.

Ketvirtadienį, Rugp. 21 d. — 8:00 v. v.
SUSIPAŽINIMO VAKARAS — Šokiai ir vaišės
Liet Katalikų Bendruomenės Centre, 6 Davis Ave., Kearny, N. J. Bilietas — \$4.00

Penktadienį, Rugp. 22 d. — 8:00 v. v.
KONCERTAS — Programoje: "Rūtos" Ansambliis, vad. Alg. Kačanauskui, N. Y. Vyčių Šokėjų Grupė, vad. K. Visockaitės, Akt. Vitalis Žukauskas. Gros Gutauskų Orch.

Sv. Jurgio Draugijos Salėje, 180 New York Ave., Newark, N. J. Bilietas — \$3.00.

Šeštadienį, Rugp. 23 d. — 9:00 v. v.
BALIUS — Gros Gene Mitchko Orchestras — Bilietas — \$3.00.

Robert Treat viešbutyje, 50 Park Pl. Newark, N. J.

Sekmadienį, Rugp. 24 d. — 6:00 v. v.
BANKETAS — Programoje: "Žibuoklių" Sekstetas, vad. L. Stukui.

Robert Treat viešbutyje, 50 Park Pl., Newark, N. J. Vietos rezervuojamos — tel. (201) 289-6878.